

Revista tècnica

DE LES COMISSIONS I GRUPS DE TREBALL DEL COL·LEGI D'ECONOMISTES DE CATALUNYA

Nova llei d'Informació no Financera i diversitat

El 29 de desembre de 2018 es va publicar el text d'aquesta llei, que modifica el Codi de Comerç, el Text Refós de la llei de Societats de Capital i la Llei 22/2015 d'Auditoria de Comptes. La nova llei 11/2018 amplia el marc a determinades entitats encara que no es qualifiquin com d'interès públic (EIP) i el contingut de la informació sol·licitada proporcionant una major concreció sobre el contingut de l'Estat d'Informació no Financera (EINF).

Miscel·lània normativa 2019: lloguer d'habitatges

A manca de Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per a 2019, la proliferació de disposicions normatives via Real Decrets i Real Decrets-Llei a finals de 2018 ha estat prolífica. Intentarem resumir el que considerem més destacat. El RD-Llei 21/2018, de mesures urgents en matèria d'habitatge, no ha estat convalidat pel Congrés dels Diputats, per tant, només ha estat vigent des del 19-12-2018 fins el 24/01/2019.

La reforma de la normativa comptable

L'adopció a Espanya d'algunes de les noves NIIF es produirà amb un cert decalatge i es realitzarà mantenint determinades diferències en les normes adoptades. L'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes està treballant en la reforma de la norma 9 de Registre i Valoració d' Instruments Financers i en la 14, de Ingressos per Vendes i Prestació de Serveis. Per això s'ha publicat a un esborrany de modificació del PGC l'aplicació previsible de l'exercici 2020.

Article 348 bis de la Llei de Societats de Capital

El 30 de desembre de 2018 va entrar en vigor la Llei 11/2018, que modifica aquest article, el qual regula el dret de separació en cas de falta de distribució de dividends per tal d'evitar l'abús de la majoria al soci minoritari. En un intent d'evitar els constants litigis sorgits, el legislador mitjançant la referida llei ha donat una nova redacció al citat article, modificant i delimitant amb més exactitud alguns dels requisits ja existents i introduint-ne de nous.

SUMARI

Revista tècnica

Col·legi d'Economistes
de Catalunya

Al servei dels professionals
de l'economia i de l'empresa

Comitè Editorial: Oriol Amat Salas,
Mre Josep Arasa Alegre, Raimon
Casanellas Bassols, Martí García
Pons, Anton Gasol Magriñà, Maurici
Olivé Riu, Ester Oliveras Sobrevias,
Carlos Puig de Travy i Lluís Santaló
Bel.

Edita: Col·legi d'Economistes
de Catalunya

Disseny i producció editorial:
ZETACORP-Publicacions Corporatives
(Grupo Zeta), Consell de Cent, 425.
08009 Barcelona. Tel. 93 227 94 16

Distribució: Ediciones Reunidas, SA

Dipòsit legal 36694-1989
ISSN 2462-3709

El Col·legi no es fa responsable de les
opinions recollides en els textos publicats

NOVETATS LEGISLATIVES

4

Actualitzem el marc legal

La normativa legal amb què els professionals de l'economia han de treballar va canviant amb el pas del temps. Per això, la *Revista tècnica* fa un repàs de les novetats més importants.

6

Novetats legislatives en matèria de contractes d'arrendament, després de l'aprovació del Reial Decret- lleí 21/2018

Noticiari jurídic

El 19 de desembre de 2018 va entrar en vigor el Reial Decret-lleí 21/2018, de mesures urgents en matèria d'habitatge i lloguer, que introdueix modificacions en la regulació dels contractes d'arrendament d'habi-

tatge per a millorar l'accés a l'habitatge i afavorir el lloguer assequible.

7

La nova Llei 11/2018 del 28 de desembre d'Informació no Financera i diversitat

Avui les empreses necessiten ser gestionades d'una manera diferent, el "Buen Gobierno Corporativo" exigeix que a més de protegir els interessos de la companyia i dels seus accionistes, es gestioni la creació de valor mitjançant de l'ús eficient dels recursos i fomentant la transparència de la informació dirigida a tots els grups d'interessos. Per això la informació financera no és suficient i sorgeix la necessitat d'incorporar als informes anuals de les empreses altre tipus d'informació que podem anomenar-la "informació no financera" i que va més enllà dels números.

8-9

Miscel·lània normativa 2019: lloguer d'habitatges

Comissió d'Assessors Fiscals

A manca de Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per a 2019, la proliferació de disposicions normatives via Real Decrets i Real Decrets-lleis a finals de 2018 ha estat prolífica. Intentarem resumir el que considerem més destacat.

10

La reforma de la normativa comptable

Són temps de canvis en la normativa comptable internacional i espanyola. Han entrat en vigor tres noves normes internacionals de comptabilitat amb impacte en temes tan sensibles com l'import net de la xifra de negocis (NIIF 15), els instruments financers i el nou concepte de pèrdua esperada (NIIF 9), i l'activació en el balanç de tots els contractes d'arrendament (NIIF 16).

11

Art. 348 bis de la Llei de Societats de Capital

El 30 de desembre de 2018 ha entrat en vigor la nova redacció, donada per la Llei 11/2018, de 28 de desembre, de l'article 348 bis LSC que regula el dret de separació en cas de falta de distribució de dividendes. Preveu nous requisits i modifica alguns dels existents per tal que el soci minoritari pugui exercir aquest dret.

NOTICIARI DE LES COMISSIONS DE TREBALL

12

La Comissió d'Economia de la Salut celebra el seu 40è aniversari

Comissió d'Economia de la Salut

La Comissió d'Economia de la Salut es va crear l'any 1979 per organitzar activitats per fomentar la participació dels economistes en el sector sanitari. Una de les primeres activitats de la Comissió va ésser organitzar les 1es Jornades d'Economia de la Salut. Aquelles Jornades han estat un referent en la introducció de l'Economia de la Salut al nostre país.

13

Petits productors, grans aportacions

*Comissió d'Economia
Agroalimentària*

La importància de les petites explotacions agroalimentàries va més enllà de l'activitat econòmica en sí, aporten una sèrie de valors de caire immaterial que s'han de considerar per tal de posar en valor l'aportació que fan al territori, tan les explotacions agràries tradicionals com

com les de persones joves que volen incorporar-se al món rural i al sector agroalimentari. Com les ajudem?

14-15

Pla de control sobre els informes de transparència 2018

Noticiari d'Economistes Auditadors de Comptes

En aquest article es relacionen i comenten les principals incidències que l'ICAC ha detectat en les revisions dels informes de transparència recents.

16

L'adopció de la NIIF-UE 15 Ingressos d'activitats ordinàries procedents de contractes amb clients

Comissió de Comptabilitat

Des del passat mes d'octubre, i gràcies a la publicació del Projecte de Resolució de l'ICAC, la normativa espanyola ja ha pogut adoptar la NIIF-UE 15 Ingressos d'activitats ordinàries procedents de contractes amb clients vigent des de l'1 de gener del 2018. La nova resolució serà aplicable als comptes anuals dels exercicis iniciats a partir de l'1 de gener del 2020 i permetrà generar ajustos de consolidació durant els exercicis del 2018 i 2019 a totes les empreses que formin part d'un grup que formuli comptes anuals consolidats sota les NIIF-UE.

17

COP24: el canvi climàtic s'integra en l'estratègia de les empreses

Comissió d'Economia i Sostenibilitat

L'escalfament global és un dels majors riscos als quals s'enfronten les empreses, les economies i les societats, amb implicacions per a l'estratègia, la reputació i la resiliència de les companyies. Revisarem les iniciatives adreçades a guiar els esforços de mitigació i adaptació al canvi climàtic.

18

Perfil de l'emprenedor i característiques de l'activitat emprenedora segons l'estudi GEM a Catalunya 2017-2018 (II)

Grup de Treball d'Emprenedoria i Creació d'Empreses

Segons l'estudi GEM 2017-2018, la motivació que ha determinat la decisió d'iniciar un nou projecte empresarial i el nivell de formació de l'emprenedor són els principals factors determinants de les característiques del projecte empresarial, del seu èxit i de la seva qualitat. També destaquen aspectes com el sector d'activitat i la seva dimensió.

19

Comportament del sector de fusions i adquisicions d'empreses el 2018 i perspectives per al 2019

Comissió d'Economia Financera / Grup de Treball M&A

El present article pretén explicar com s'ha comportat el sector de fusions i adquisicions d'empreses l'any finalitzat recentment, quins actors, en quins sectors i quins països han mostrat més interès per invertir a Espanya, les principals raons de tot això i una breu pinzellada de les perspectives d'aquest sector per a l'any que acaba de començar.

20

Viabilitat dels procediments concursals i paper dels fiadors

Comissió Mercantil, Concursal i d'Experts Judicials

Es presenten pocs concursos i tard, sent aquesta presentació tardana una de les causes de la poca viabilitat dels procediments. El fet que existeixen garanties de socis i administradors en els passius financers de la majoria de concursades no ajuda a adoptar decisions adequades des d'un punt de vista temporal.

21

XXXII Fòrum d'Inversió EconomistesBAN i "Convivència amb la 'startup' invertida"

EconomistesBAN

EconomistesBAN celebra el seu XXXII Fòrum presentant 7 noves *startups*: Nano by Saurina, Bit Physical Retail, Clap-Clap, Polaroo, Genocosmetics Lab, Gasport, Hookey i la ponència "Convivència amb la *startup* invertida: pros i contres dels diferents sistemes de seguiment".

22

Solucions al relleu generacional conflictiu

Comissió d'Economia del Turisme

Els pioners de l'hoteleria dels setanta es troben avui en l'edat de jubilació. Però, just ara han entrat amb força els processos de digitalització. La simultaneïtat d'aquests fets pot dificultar encara més el, sovint difícil, relleu generacional. Afortunadament, gestors experts en aquesta problemàtica poden contribuir a trobar-hi solucions.

23

Quin impacte tindrà el Brèxit en la protecció de dades?

Comissió d'Organització i Sistemes d'Informació

El pròxim 29 de març es produirà la sortida del Regne Unit de la Unió Europea (UE). En el supòsit de no aconseguir-se un acord abans d'aquesta data, qualsevol tractament de dades de ciutadans de la UE realitzat per una empresa espanyola al Regne Unit o l'accés a aquestes dades per part d'una empresa britànica, segons el RGPD i la recentment aprovada LOPD 3/2018 de 5 de desembre, haurà de ser tractat de la mateixa manera que qualsevol altre país de fora de la UE. Què hem de fer per a continuar realitzant les nostres operacions habituals i no incomplir la legislació vigent?

Actualitzem el marc legal

DRET ADMINISTRATIU

● [Reial Decret Llei 20/2018](#), de 7 de desembre, de mesures urgents per a l'impuls de la competitivitat econòmica en el sector de la indústria i el comerç a Espanya. BOE núm. 296 08/12/2018.

● [Decret 272/2018](#), de 20 de desembre, pel qual s'aprova el Programa anual d'actuació estadística per a l'any 2019. DOGC núm. 7774 24/12/2018.

● [Decret 273/2018](#), de 20 de desembre, pel qual s'estableixen els criteris d'aplicació de la pròrroga dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017, mentre no entrin en vigor els del 2019. DOGC núm. 7776 28/12/2018.

● [Reial Decret 1518/2018](#), de 28 de desembre, pel qual s'aprova el Programa anual 2019 del Pla Estadístic Nacional 2017-2020. BOE núm. 314 29/12/2018.

● [Resolució de 8 de gener de 2019](#), de la Direcció General del Tresor i Política Financera, per la qual s'actualitza l'annex 1 inclòs en la Resolució de 4 de juliol de 2017, de la Secretaria General del Tresor i Política Financera, per la qual es defineix el principi de prudència financera aplicable a les operacions d'endeutament i derivats de les comunitats autònomes i entitats locals.

● [Decret Llei 1/2019](#), de 8 de gener, de necessitats financeres del sector públic, en matèria de funció pública i tributària en pròrroga pressupostària. DOGC núm. 7785 10/01/2019.

DRET CONSTITUCIONAL

● [Llei Orgànica 3/2018](#), de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals. BOE núm. 294 06/12/2018.

CIVIL I MERCANTIL

● [Reial Decret 1398/2018](#), de 23 de novembre, pel qual es desenvolupa l'article 25 del text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, quant al sistema de compensació equitativa per còpia privada. BOE núm. 298 11/12/2018.

● [Reial Decret Llei 21/2018](#), de 14 de desembre, de mesures urgents en matèria d'habitatge i lloguer. BOE núm. 304 18/12/2018.

● [Reial Decret Llei 22/2018](#), de 14 de desembre, pel qual s'estableixen eines macroprudencials. BOE núm. 304 18/12/2018.

● [Circular 5/2018](#), de 26 de novembre, de la Comissió Nacional del Mercat de Valors, per la qual es modifiquen les Circulars 4/2008, 7/2008, 11/2008 i 1/2010, sobre informació pública i periòdica d'institucions d'inversió col·lectiva, normes comptables, comptes anuals i estats d'informació reservada d'entitats de capital de risc, gestores d'institucions d'inversió col·lectiva i entitats de capital de risc i sucursals de gestores europees establertes a Espanya. BOE núm. 311 26/12/2018.

● [Llei 11/2018](#), de 28 de desembre, per la qual es modifica el Codi de comerç, el text refós de la Llei de societats de capital aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, i la Llei 22/2015, de 20 de juliol, d'auditoria de comptes, en matèria d'informació no financera i diversitat. BOE núm. 314 29/12/2018.

● [Text consolidat de la Llei de societats de capital](#): inclou l'última reforma a través de la Llei 11/2018, de 28 de desembre (entre elles la nova regulació del dret de separació de socis 348 bis).

● [Text consolidat del Codi de comerç](#): inclou l'última reforma a través de la Llei 11/2018, de 28 de desembre (entre elles informació no financera).

● [Text consolidat de la Llei de marques](#): inclou l'última reforma a través del Reial Decret Llei 23/2018, de 21 de desembre, de transposició de directives en matèria de marques, transport ferroviari i viatges combinats i serveis de viatge vinculats.

FISCAL, AUDITORIA I COMPTABILITAT

● [Reglament \(UE\) 2018/1595 de la Comissió, de 23 d'octubre del 2018](#), que modifica el Reglament (CE) núm. 1126/2008, pel qual s'adopten determinades normes internacionals de comptabilitat de conformitat amb el Reglament (CE) núm. 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, pel que fa a la Interpretació 23 del Comitè d'Interpretacions de les Normes Internacionals d'Informació Financera. DOUE núm. 265 24/10/2018.

● [Ordre HAC/1264/2018](#), de 27 de novembre, per la qual es desenvolupen per a l'any 2019 el mètode d'estimació objectiva de l'impost sobre la renda de les persones físiques i el règim especial simplificat de l'impost sobre el valor afegit. BOE núm. 289 30/11/2018.

● [Resolució 209/XII del Parlament de Catalunya, de validació del Decret Llei 6/2018, del 13 de novembre](#), relatiu al tipus de gravamen aplicable a les escriptures públiques que documenten l'atorgament de préstecs o crèdits amb garantia hipotecària. DOGC núm. 7772 20/12/2018.

● [Reial Decret 1461/2018](#), de 21 de desembre, pel qual es modifica el Reglament de l'impost sobre la renda de

les persones físiques aprovat pel Reial Decret 439/2007, de 30 de març, en matèria de deduccions en la quota diferencial per circumstàncies familiars, obligació de declarar, pagaments a compte, rendes vitalícies assegurades i obligacions registrals. BOE núm. 308 22/12/2018.

● [Ordre HAC/1400/2018, de 21 de desembre](#), per la qual s'aprova el model 233, "Declaració informativa per despeses en guarderies o centres d'educació infantil autoritzats" i es determinen el lloc, la forma, el termini i el procediment per a la seva presentació, i es modifica l'Ordre HAP/2194/2013, de 22 de novembre, per la qual es regulen els procediments i les condicions generals per a la presentació de determinades autoliquidacions, declaracions informatives, declaracions censals, comunicacions i sol·licituds de devolució, de naturalesa tributària. BOE núm. 312 27/12/2018.

● [Resolució de 21 de desembre de 2018](#), de la Presidència del Tribunal de Comptes, per la qual es publica l'Acord del ple de 20 de desembre del 2018, d'aprovació del Pla de comptabilitat adaptat a les formacions polítiques i a la Llei orgànica 3/2015, de 30 de març. BOE núm. 314 29/12/2018.

● [Reial Decret Llei 27/2018](#), de 28 de desembre, pel qual s'adopten determinades mesures en matèria tributària i cadastre. BOE núm. 314 29/12/2018.

● [Reial Decret 1512/2018](#), de 28 de desembre, pel qual es modifiquen el Reglament de l'impost sobre el valor afegit, aprovat pel Reial Decret 1624/1992, de 29 de desembre, el Reglament pel qual es regulen les obligacions de facturació, aprovat pel Reial Decret

1619/2012, de 30 de novembre, el Reglament general de les actuacions i els procediments de gestió i inspecció tributària i de desenvolupament de les normes comunes dels procediments d'aplicació dels tributs, aprovat pel Reial Decret 1065/2007, de 27 de juliol, i el Reglament dels impostos especials, aprovat pel Reial Decret 1165/1995, de 7 de juliol. BOE núm. 314 29/12/2018.

● Ordre HAC/1416/2018, de 28 de desembre, per la qual es modifica l'Ordre HAC/3625/2003, de 23 de desembre, per la qual s'aprova el model 309 de Declaració-liquidació no periòdica de l'impost sobre el valor afegit; l'Ordre EHA/1274/2007, de 26 d'abril, per la qual s'aproven els models 036 de Declaració censal d'alta, modificació i baixa en el cens d'empresaris, professionals i retenidors i 037 de Declaració censal simplificada d'alta, modificació i baixa en el cens d'empresaris, professionals i retenidors; l'Ordre EHA/3695/2007, de 13 de desembre, per la qual s'aprova el model 030 de Declaració censal d'alta en el cens d'obligats tributaris, canvi de domicili i/o variació de dades personals, que poden utilitzar les persones físiques i l'Ordre HAP/1751/2014, de 29 de setembre, per la qual s'aprova el formulari 034 de Declaració d'inici, modificació o cessament d'operacions compreses en els règims especials aplicables als serveis de telecomunicacions, de radiodifusió o de televisió i als prestats per via electrònica en l'Impost sobre el valor afegit i es regulen diferents aspectes relacionats amb aquest. BOE núm. 314 29/12/2018.

● Ordre HAC/1417/2018, de 28 de desembre, per la qual es modifica l'Ordre HAP/1608/2014, de 4 de setembre, per la qual s'aprova el model 187, de declaració informativa d'accions o participacions representatives del capital o

del patrimoni de les institucions d'inversió col·lectiva; l'Ordre EHA/3435/2007, de 23 de novembre, per la qual aproven els models d'autoliquidació 117, 123, 124, 126, 128 i 300; l'Ordre EHA/3127/2009, de 10 de novembre, per la qual s'aprova el model 190 per a la declaració del resum anual de retencions i ingressos a compte de l'Impost sobre la renda de les persones físiques sobre rendiments del treball i d'activitats econòmiques, premis i determinats guanys patrimonials i imputacions de renda; l'Ordre EHA/3300/2008, de 7 de novembre, per la qual s'aprova el model 196, sobre rendiments del capital mobiliari i rendes obtinguts per la contraprestació derivada de comptes en tota classe d'institucions financeres; l'Ordre EHA/3895/2004, de 23 de novembre, per la qual s'aprova el model 198, de declaració anual d'operacions amb actius financers i altres valors mobiliaris; l'Ordre HAP/1695/2016, de 25 d'octubre, per la qual s'aprova el model 289, de declaració informativa anual de comptes financers en l'àmbit de l'assistència mútua, i per la qual es modifiquen altres normes tributàries, i l'Ordre EHA/3202/2008, de 31 d'octubre, per la qual s'aprova el model 291 "Impost sobre la renda de no residents. No residents sense establiment permanent. Declaració informativa de comptes de no residents". BOE núm. 314 29/12/2018.

● Resolució de 28 de desembre de 2018, de la Direcció General de Tributs, sobre el tractament dels bons en l'Impost sobre el valor afegit. BOE núm. 315 31/12/2018.

● Resolució de 21 de desembre de 2018, de la Direcció General de l'Agència Estatal d'Administració Tributària, per la qual s'estén la col·laboració social a la presentació per via telemàtica de les sol·licituds de rectificació d'autoliquidació i s'aprova el do-

cument normalitzat per a acreditar la representació per a la seva presentació per via telemàtica en nom de tercers. BOE núm. 6 07/01/2019.

● Resolució de 2 de gener del 2018, de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions, per la qual es publica el tipus d'interès màxim a utilitzar en el càlcul comptable de la provisió d'assegurances de vida, d'aplicació a l'exercici 2019. BOE núm. 9 10/01/2019.

● Resolució de 2 de gener del 2018, de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions, per la qual es publica el tipus d'interès màxim a utilitzar en els plans de pensions respecte a les contingències en què estigui definida la prestació i per les quals es garanteixi exclusivament un tipus d'interès mínim o determinat en la capitalització de les aportacions, d'aplicació a l'exercici 2019. BOE núm. 255 22/10/2018.

● Decret Llei 6/2018, de 13 novembre, relatiu al tipus de gravamen aplicable a les escriptures públiques que documenten l'atorgament de préstecs o crèdits amb garantia hipotecària. BOE núm. 20 23/01/2019.

LABORAL

● Reial Decret 1462/2018, de 21 de desembre, pel qual es fixa el salari mínim interprofessional per al 2019. BOE núm. 312 27/12/2018.

● Ordre TSF/225/2018, de 21 de desembre, per la qual s'estableix el calendari de festes locals a la comunitat autònoma de Catalunya per a l'any 2019. DOGC núm. 7776 28/12/2018.

● Reial Decret Llei 28/2018, de 28 de desembre, per a la revaloració de les pensions públiques i altres mesures urgents en matèria social, laboral i d'ocupació. BOE núm. 314 29/12/2018.

CNMV I BANC D'ESPANYA

● Reial Decret Llei 19/2018, de 23 de novembre, de serveis de pagament i altres mesures urgents en matèria financera. BOE núm. 284 24/11/2018.

● Circular 5/2018, de 26 de novembre, de la Comissió Nacional del Mercat de Valors, per la qual es modifiquen les Circulars 4/2008, 7/2008, 11/2008 i 1/2010, sobre informació pública i periòdica d'institucions d'inversió col·lectiva, normes comptables, comptes anuals i estats d'informació reservada d'entitats de capital de risc, gestores d'institucions d'inversió col·lectiva i entitats de capital de risc i sucursals de gestores europees establertes a Espanya. BOE núm. 311 26/12/2018.

● Reial Decret 1464/2018, de 21 de desembre, pel qual es desenvolupa el text refós de la Llei del mercat de valors, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 4/2015, de 23 d'octubre, i el Reial Decret Llei 21/2017, de 29 de desembre, de mesures urgents per a l'adaptació del dret espanyol a la normativa de la Unió Europea en matèria de mercat de valors, i pel qual es modifiquen parcialment el Reial Decret 217/2008, de 15 de febrer, sobre el règim jurídic de les empreses de serveis d'inversió i de les altres entitats que presten serveis d'inversió i pel qual es modifiquen parcialment el Reglament de la Llei 35/2003, de 4 de novembre, d'institucions d'inversió col·lectiva, aprovat pel Reial Decret 1309/2005, de 4 de novembre, i altres reials decrets en matèria de mercat de valors. BOE núm. 313 28/12/2018.

● Circular 2/2018, de 21 de desembre, del Banc d'Espanya, per la qual es modifiquen la Circular 4/2017, de 27 de novembre, a entitats de crèdit, sobre normes d'informació financera pública i reservada, i models d'estats financers, i la Circular 1/2013, de 24 de maig, sobre la central d'informació de riscos. BOE núm. 313 28/12/2018.

Novetats legislatives en matèria de contractes d'arrendament, després de l'aprovació del Reial Decret Llei 21/2018

CARLOTA LLACH CULLELL
Advocada, Guillén Bécars, Legal & Fiscal
cllach@guillenbecars.com

Amb l'objectiu d'enfortir els drets dels inquilins davant la situació del mercat actual, al desembre va entrar en vigor el Reial Decret Llei 21/2018, de 14 de setembre, de mesures urgents en matèria d'habitatge i lloguer. Aquest Reial Decret Llei introdueix modificacions en la regulació dels contractes d'arrendament d'habitatge per a millorar l'accés a l'habitatge i afavorir el lloguer assequible.

Tant l'arrendador com l'arrendatari hauran de tenir en compte, en signar el contracte de lloguer, aquestes modificacions, que són, principalment, la durada de l'arrendament i les fiances i garanties que es poden exigir.

Els canvis més significatius són:

a) Contractes d'arrendament més llargs:

S'amplien els terminis mínims de durada dels contractes d'arrendament. Els terminis es fixen, amb la nova normativa, en cinc anys, i set anys si l'arrendador fos persona jurídica¹.

L'ampliació dels terminis pretén dotar a l'inquilí d'una major estabilitat.

En segon lloc, s'amplien els terminis de les prorroques del contracte. En concret, en arribar la data de venciment del contracte, o de qualsevol de les seves prorroques, s'amplia la prorroga tàcita del contracte, d'un a tres anys.

b) Conseqüències per al supòsit de la defunció de l'arrendatari:

Les parts podran pactar que no hi hagi dret de subrogació² en cas de defunció de l'arrendatari en els supòsits següents:

- En arrendaments, la durada inicial dels quals, sigui superior a cinc o set anys si l'arrendador fos persona jurídica, quan la defunció de l'arrendatari tingui lloc transcorreguts els cinc primers anys de durada de l'arrendament, o els set primers si l'arrendador fos persona jurídica.

- Que l'arrendament s'extingeixi als cinc anys quan la defunció s'hagués produït amb

anterioritat, o als set anys si l'arrendador fos persona jurídica.

c) Límit en els avals:

El Reial Decret Llei estableix que, a la formalització del contracte, serà obligatòria l'exigència i prestació de fiança en metàl·lic, limitant aquesta garantia en una quantitat equivalent a una mensualitat de renda en l'arrendament d'habitatges, i de dos en l'arrendament per a un ús diferent del d'habitatge. A més, fixa en dues mensualitats de renda la quantia màxima de les garanties addicionals a la fiança que es puguin exigir a l'arrendatari, excepte en contractes de llarga durada (contractes de més de cinc anys de durada, o de més de set anys si l'arrendador fos persona jurídica) on sí que podran pactar-se garanties addicionals.

d) Despeses de gestió immobiliària:

S'estableix que les despeses de gestió immobiliària i de formalització del contracte seran a càrrec de l'arrendador, quan aquest sigui persona jurídica, tret que hagin estat contractats per iniciativa directa de l'arrendatari.

e) Suspensió del desnonament en situacions de vulnerabilitat:

El Reial Decret Llei incorpora una modificació del procediment de desnonament d'habitatge quan afecti llars vulnerables. S'estableix que la determinació de la situació de vulnerabilitat produirà la suspensió del procediment, fins que s'adoptin les mesures que els serveis socials estimin oportunes en un termini màxim d'un mes, o de dos mesos quan el demandant sigui persona jurídica.

A quins contractes apliquen aquestes mesures?

La Disposició Transitòria Primera del Reial Decret Llei estableix que no existeix retroactivitat en les modificacions aprovades, tret que les parts ho acordin i no resulti contrari a les previsions legals.

És a dir, que els contractes d'arrendament formalitzats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial Decret Llei continuaran regint-se pel que s'estableix en el règim jurídic anterior que els hi era aplicable. ■

¹ Empresa o altres ens amb personalitat jurídica.

² Subrogació: supòsit en el qual una persona, amb dret per fer-ho, substitueix la posició –drets i obligacions– de l'arrendatari.

La nova Llei 11/2018 del 28 de desembre d'Informació no Financera i diversitat

CARLOS PUIG DE TRAVÉ

Economista, president del REA; president de CROWE i conseller de la Junta de Govern del Col·legi d'Economistes de Catalunya

El passat 29 de desembre es va publicar al BOE el text de la Llei 11/2018 del 28 de desembre, pel que es modifica el Codi de Comerç, el Text Refós de la Llei de Societats de Capital aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/2010 del 2 de juliol i la Llei 22/2015 del 20 de juliol d'Auditoria de Comptes, en matèria d'informació no financera i diversitat.

Aquesta llei ve a substituir el Reial Decret-Llei 18/2017, del 24 de novembre, que en el seu moment va transposar la Directiva 2014/95/UE del Parlament Europeu i del Consell del 22 d'octubre de 2014. La nova llei 11/2018 amplia el marc a determinades entitats encara que no es qualifiquin com entitats d'interès públic (EIP), a més també amplia el contingut de la informació sol·licitada proporcionant una major concreció sobre el contingut de l'"Estat d'Informació no Financera (EINF)". Un altre aspecte molt interessant d'aquesta llei és que el EINF ha de ser obligatòriament revisat per un "prestador independent de serveis de verificació".

Qui ha de presentar l'Estat d'Informació no Financera (EINF)

I) Les societats anònimes i les comanditàries per accions que compleixin els següents requisits:

a) Que el número mig d'empleats durant l'exercici sigui superior a 500.

b) Que, o bé tinguin la consideració d'entitats d'interès públic de conformitat amb la legislació d'auditoria de comptes, o bé durant dos exercicis consecutius reuneixin a la data de tancament de cada un d'ells, com a mínim dues de les següents requisits:

a. Que el total de les partides de l'actiu sigui superior a 20 milions d'euros;

b. Que l'import net de la xifra anual de negocis superi els 40 milions d'euros;

c. Que el número mig d'empleats durant l'exercici sigui superior a 250.

II) Les societats que formulen comptes consolidats i que disposen dels següents requisits:

a) Que el número mig d'empleats per les societats del grup durant l'exercici sigui superior a 500.

b) Que, o bé tinguin la consideració d'entitats

d'interès públic, o bé durant dos exercicis consecutius reuneixin com a mínim dues de les següents requisits:

a. Que el total de les partides de l'actiu consolidat sigui superior a 20 milions d'euros;

b. Que l'import net de la xifra anual de negocis consolidada superi els 40 milions d'euros;

c. Que el número mig d'empleats durant l'exercici sigui superior a 250.

La llei també regula on ha d'aparèixer el EINF, com ha de publicar-se, les exclusions que existeixen per a determinades societats o grups i, el contingut del EINF. En quant a aquest, el EINF inclou la informació necessària per comprendre l'evolució, els resultats i la situació de la societat o del grup de societats i l'impacte de la seva activitat en relació a aspectes mediambientals i socials, al respecte dels drets humans i la lluita contra la corrupció i el suborn, així com aspectes relatius al personal.

D'altra banda, la llei 11/2018 amplia el contingut sol·licitat a l'informe anual de govern corporatiu (IAGC) que han de publicar les societats anònimes cotitzades, exigint un major detall de la informació a incloure sobre la política de diversitat, requerint una descripció d'aquesta política no solament en relació amb el consell d'administració, sinó que també al de direcció i de les comissions especialitzades.

El EINF ha de presentar-se com punt separat de l'ordre del dia per a la seva aprovació a la Junta General d'Accionistes de les societats i, com dèiem, ha de ser revisat obligatòriament per un prestador independent de serveis de verificació.

Independentment de que el EINF consti a l'Informe de Gestió que acompanya als comptes anuals o es presenti en un informe separat, es posarà a disposició del públic gratuïtament a la web de la societat en els sis mesos posteriors a la data de finalització de l'any financer i per un període de cinc anys.

Respecte a la seva entrada en vigor, hem de dir que es d'aplicació per als exercicis econòmics que s'inicien a partir del 1 de gener de 2018 i els dos exercicis computables a efecte de lo previst

en el punt I) i II) sent el que s'iniciï a partir de l'1 de gener del 2018 i l'immediat anterior. És important destacar que, transcorreguts 3 anys de l'entrada en vigor d'aquesta llei, la obligació de presentar el EINF consolidat serà d'aplicació a totes aquelles societats amb més de 250 treballadors que, o bé tinguin la consideració de EIP, exceptuant a les entitats que tenen la qualificació d'empreses petites i mitjanes d'acord amb la Directiva 34/2013 (art. 3.9 i 3.10 LAC), o bé que durant dos exercicis consecutius reuneixin a la data de tancament de cada un d'ells com a mínim una de les següents requisits:

1) Que el total de l'actiu sigui superior a 20 milions d'euros.

2) Que l'import net de la xifra anual de negocis superi els 40 milions d'euros.

Com afecta aquesta llei als Auditors

La llei introdueix una modificació de la llei d'Auditoria de Comptes en relació a l'abast del treball de l'auditor de comptes anuals sobre l'informe de gestió, tant en relació al EINF com en relació a la informació sobre diversitat que ha de incloure l'Informe Anual del Govern Corporatiu (IAGC). Els auditors únicament han de comprovar que aquesta informació (EINF i, si es donés el cas, la informació sol·licitada sobre la política de diversitat del art. 540 4. c) 6ª) s'hagi facilitat a l'informe de gestió o s'hagi fet la pertinent referència. **Així, la actuació de l'auditor es limitarà únicament a la comprovació de que la citada informació s'ha facilitat amb els informes corresponents.**

D'acord amb l'anterior, tant en els comptes consolidats com en els comptes individuals, l'auditor únicament ha de comprovar que el citat EINF es trobi inclòs a l'informe de gestió o que existeix una referència a aquest a l'informe separat. La secció "Altra informació" de l'informe d'auditoria haurà de ser adaptada convenientment seguint l'establert per la consulta número 2 del BOICAC 113.

Fer menció que el REA va emetre el passat mes de gener una comunicació del Departament Tècnic (número 93) que desenvolupa de forma més acurada tot el que he exposat. A més inclou un annex de casuístiques que poden sorgir i que pot ser de gran ajuda.

Per finalitzar, aquesta nova llei ofereix un nou camp d'actuació tant per als economistes com per als auditors, que acull tant l'assessorament en la planificació de com han de preparar-se les empreses per la obtenció de la informació a incloure en el EINF, com en la seva preparació i per suposat en la revisió de la mateixa en la nostre qualitat de prestadors independents del servei de verificació. ■

Comissió d'Assessors Fiscals

Miscel·lània normativa 2019: lloguer d'habitatges

RICARD VIÑA ARASA
Economista. Servei d'Assessorament Fiscal
del Col·legi d'Economistes de Catalunya
geafbcn@economistes.cat

El passat 18 de desembre es va publicar el Reial Decret Llei 21/2018, de 14 de desembre, de mesures urgents en matèria d'habitatge i lloguer.

La principal novetat està en què, des del passat 19 de desembre, estan exempts de tributació en l'impost sobre transmissions patrimonials els contractes de lloguer d'habitatges per a ús estable i permanent, als quals fa referència l'article 2 de la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans.

Impost sobre béns immobles (IBI)

Un altre dels impostos afectats pel Reial Decret Llei 21/2018 és l'impost sobre béns immobles (IBI), que modifica la Llei reguladora d'hisendes locals per a incloure diverses mesures. Resumint, són les següents:

- Suprimir l'obligació que tenen les administracions i altres ens públics de repercutir aquest impost al llogater en el cas de lloguer d'immoble d'ús residencial amb renda limitada per una norma jurídica.

- Afegir un nou apartat 4 a l'article 74 de beneficis fiscals en l'IBI, perquè els ajuntaments puguin establir una bonificació de fins al 95 per 100 en la quota de l'impost per a aquells habitatges subjectes a lloguer a preu limitat per una norma jurídica.

- Modificació de l'article 72.4 de la Llei d'hisendes locals relatiu a la regulació del recàrrec en l'impost sobre béns immobles per als immobles d'ús residencial desocupats amb caràcter permanent.

Salari mínim interprofessional (SMI):

Reial Decret 1462/2018, de 21 de desembre (BOE 27/12/2018), pel qual es fixa l'SMI per al 2019.

Amb caràcter general queda establert en les següents quanties:

SMI diari = 30 euros
SMI mensual = 900 euros
SMI anual = 12.600 euros

Això significa un augment d'un 22,3% respecte del salari mínim del 2018.

Aquesta modificació adquireix una rellevància important per a aquells treballadors no adscrits a cap conveni col·lectiu, empleats domèstics i treballadors eventuais i temporers.

Ordre HAC/1416/2018, de 28 de desembre:

Mitjançant aquest ordre ministerial s'introdueixen una sèrie de modificacions per adequar les obligacions formals al compliment de la normativa de la Unió Europea, a efectes de l'1 de gener del 2019:

- Model 309: s'amplien els supòsits d'obligació de presentar aquest model quan els subjectes passius acollits als règims especials de l'agricultura, ramaderia i pesca i del recàrrec d'equivalència resultin deutors d'un crèdit a favor de l'Hisenda pública com a conseqüència de la modificació de la base imposable de les operacions que resultin totalment o parcialment impagades.

- Models 036/037: s'introdueix un nou apartat per habilitar l'exercici de les opcions de tributació en destí dels serveis prestats per via electrònica, de telecomunicacions i de ràdio-difusió i televisió.

També s'introdueix una nova casella per a comunicar la data d'efectes del canvi de residència fiscal. Pel mateix motiu s'ha introduït una nova casella en el model 030.

- Formulari 034: s'ha modificat aquest model de declaració d'inici o modificació del règim exterior de la Unió Europea, substituint la declaració de no estar identificat en un altre país comunitari per la declaració de no disposar de seu d'activitat econòmica ni establiment permanent a la UE.

Ordre HAC/1417/2018, de 28 de desembre:

Amb aquest ordre ministerial d'entrada en vigor el 30 de desembre del 2018, es realitzen una sèrie de modificacions en els models de determinades declaracions informatives que resultaran aplicables a l'exercici 2018 i es presentaran al 2019:

- Model 117: se substitueix l'annex d'aquest model d'autoliquidació, relatiu a les retencions

i ingressos a compte de rendes procedents de transmissió o reemborsament d'accions o participacions en institucions d'inversió col·lectiva i de les transmissions de drets de subscripció.

- Model 187: s'especifica qui són els obligats a presentar el model esmentat en relació amb la transmissió de drets de subscripció.

- Model 190: modificació de l'ingrés per a recollir els canvis introduïts per la Llei de pressupostos generals del 2018, en relació amb l'augment de la deducció per maternitat quan es satisfacin en el període impositiu despeses de custòdia dels fills menors de tres anys en escoles bressol o centres d'educació infantil autoritzats.

- Model 196: s'introdueix un camp identificador dels comptes en presumpció d'abandonament als que fa referència la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques.

- Model 198: s'especifica que quan l'operació consisteixi en la transmissió de drets de subscripció preferent, la declaració haurà de ser realitzada per les entitats dipositàries dels drets a Espanya o, en el seu defecte, per l'intermediari financer o el fedatari públic que hagués intervingut en l'operació.

- Model 289: s'actualitza el contingut dels annexos I i II a la situació actual dels països compromesos a l'intercanvi d'informació, incloent-hi en el llistat els països amb els quals s'intercanviarà a partir de l'exercici 2019.

- Model 291: en l'imprès d'aquesta declaració informativa de comptes de no residents, s'afegeix un nou camp: "comptes de valors en presumpció d'abandonament".

Reial Decret 1461/2018, pel qual es modifica el reglament de l'impost sobre la renda, en matèria de deduccions en la quota diferencial per circumstàncies familiars, obligació de declarar, pagaments a compte, rendes vitalícies assegurades i obligacions registrals.

Aquest Reial Decret introdueix modificacions en el reglament de l'IRPF per adaptar-lo als canvis introduïts en la Llei de l'impost per la Llei de pressupostos generals de l'Estat per al 2018:

- Per regular reglamentàriament el procediment per a la pràctica de la deducció per maternitat de 1.000 euros anuals per cada fill

menor de tres anys, per a les dones que realitzin una activitat per compte propi o aliè pel qual estiguin donades d'alta en el règim corresponent de la Seguretat Social o mutualitat i utilitzin serveis de guarderia.

- Augment de la deducció per família nombrosa de 600 euros per cada fill que excedeixi del nombre màxim per al qual una família tingui tal consideració. Es pot cobrar anticipadament a raó de 50 euros per mes.

- Per a la deducció per cònjuge discapacitat, que va establir la LPGE 2018, el reglament puntualitza que la quantia de les rendes anuals a considerar seran les corresponents a l'últim període impositiu en què el termini de prestació de l'autoliquidació hagués finalitzat a l'inici de l'exercici en el qual sol·licita el seu abonament anticipat.

- Obligació de declarar: a l'efecte d'1 de gener del 2019 s'eximeix de l'obligació de presentar declaració als contribuents que percebin rendiments del treball procedents de més d'un pagador si no superen els 14.000 euros.

- Retencions sobre rendiments: s'actualitzen els tipus de retenció per rendes obtingudes a Ceuta i Melilla.

- S'actualitzen per al 2019 els límits quantitatius dels rendiments del treball que exclouen de la obligació de retenir.

Reial Decret 1512/2018, pel qual es modifiquin el reglament de l'IVA, el reglament de facturació, el reglament d'aplicació dels tributs i el reglament d'impostos especials.

La majoria de les modificacions són de caràcter tècnic adoptant i actualitzant els diferents reglaments a noves referències legals i a canvis que s'han anat produint en els textos legals.

Reial Decret Llei 26/2018, de 28 de desembre, pel qual s'aproven mesures d'urgència sobre la creació artística i la cinematografia, que afecten a:

IMPOST SOBRE SOCIETATS: modificant la deducció per inversió en produccions cinematogràfiques, sèries audiovisuals i espectacles en viu d'arts escèniques i musicals.

IRPF: amb efectes des de l'1 de gener del 2019, el percentatge de retenció aplicable als

rendiments del capital mobiliari procedents de la propietat intel·lectual quan el contribuïent no sigui l'autor.

Aquest percentatge es reduirà en un 60% quan es tracti de rendiments que tinguin dret a la deducció prevista a l'article 68.4 de l'IRPF per a rendes obtingudes a Ceuta o Melilla.

IVA: s'afegeix un número 13è a l'article 91.U.2, de la Llei de l'IVA, pel qual s'aplica el tipus reduït (10%), als serveis prestats per intèrprets, artistes, directors i tècnics que siguin persones físiques, als productors de pel·lícules cinematogràfiques susceptibles de ser exhibides

Situació del contribuïent	Nombre de fills i altres descendents		
	0	1	2 o més
Contribuent solter, vidu, divorciat o separat legalment	-	15.947	17.100
Contribuent el cònjuge del qual no ha obtingut rendes superiors a 1.500 euros anuals, excloses les exemptes	15.456	16.481	17.634
Altres situacions	14.000	14.516	15.093

en sales i als organitzadors d'obres teatrals i musicals.

Reial Decret Llei 27/2018, pel qual s'adopten determinades mesures en matèria tributària i cadastral (BOE 29-12-2018).

CADASTRE:

S'actualitzen els valors cadastrals.

Mesures tributàries

1. Impost sobre la renda de les persones físiques.

Prestacions per maternitat o paternitat: com a conseqüència de la Sentència del Tribunal Suprem del 3 d'octubre del 2018, es modifica la lletra h) de l'article 7 de l'IRPF per declarar expressament exemptes, juntament amb les prestacions públiques per maternitat o paternitat percebudes de la Seguretat Social, amb efectes des del 30 de desembre del 2018 i per a exercicis anteriors no prescrits, això és, els períodes impositius 2014, 2015, 2016 i 2017, o altres prestacions semblants.

Rendiments en estimació objectiva: es prorroguen per al període impositiu 2019 els límits quantitatius que delimiten l'àmbit d'aplicació de règim d'estimació objectiva per a les activitats econòmiques incloses en l'àmbit d'aplicació d'aquest règim, amb excepció de les activitats agrícoles, ramaderes i forestals, que tenen el seu propi límit quantitatiu per volum d'ingressos.

2. IVA. Règim especial simplificat i règim especial d'agricultura, ramaderia i pesca.

Es prorroguen per al període impositiu 2019 els límits quantitatius que delimiten l'àmbit d'aplicació del règim especial simplificat i del règim especial d'agricultura, ramaderia i pesca.

3. Impost sobre societats.

Incorporació en l'impost sobre societats dels efectes de la Circular 4/2017, del 27 de novembre del Banc d'Espanya.

Amb efectes per a períodes impositius que s'iniciïn a partir de l'1 de gener del 2018, l'article 2 del Reial Decret Llei

27/2018, del 28 de desembre (RDL 27/2018) modifica l'article 17.1 Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost de societats (LIS) i incorpora una nova disposició transitòria trenta-novena. Aquestes novetats afecten les entitats financeres.

Aprovació de la relació d'activitats prioritàries de mecenatge: la Disposició addicional segona del RDL 27/2018 indica que durant l'any 2019 es consideraran activitats prioritàries de mecenatge les enumerades en la Disposició addicional setantena primera de la Llei 6/2018, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2018.

4. Impost sobre patrimoni net.

Es modifica el Reial Decret Llei 13/2011, de 16 de setembre, pel qual es prorroga per al 2019 el manteniment del gravamen de l'impost sobre el patrimoni.

Reial Decret Llei 28/2018, per a la revalorització de les pensions públiques i altres mesures urgents en matèria laboral i d'ocupació.

- S'augmenta la tarifa plana dels treballadors per compte propi (RETA) de 50 a 60 euros.

- La base mínima de cotització en el RETA serà amb caràcter general en 944,40 euros mensuals.

- S'actualitzen les bases de cotització del sistema especial de treballadors de la llar.

- S'estableix l'obligatorietat d'incloure en el sistema de la Seguretat Social als qui participin en programes de formació, pràctiques no laborals o pràctiques acadèmiques externes amb independència de si són o no retribuïdes. ■

La reforma de la Normativa Comptable

GEMMA SOLIGÓ ILLAMOLA
Economista i auditora, sòcia de Grant Thornton
Gemma.Soligo@es.gt.com

Una nova reforma comptable està en marxa. Les novetats es produiran o s'han produït tant en l'àmbit de les Normes Internacionals d'Informació Financera com en la normativa comptable espanyola (veure quadre). Això és així, perquè des de la Llei 16/2007, de 4 de juliol, de reforma i adaptació de la legislació mercantil en matèria comptable es va iniciar una estratègia de convergència del Dret comptable espanyol amb les normes internacionals de comptabilitat adoptades per la UE (NIIF-UE).

No obstant això, l'adopció a Espanya d'algunes de les noves NIIF es produirà amb un cert retard o decalatge temporal, i es realitzarà mantenint determinades diferències en les normes adoptades.

Atès que el marc comptable espanyol és dual, existint una sèrie de societats que de manera obligatòria o voluntària formulen comptes anuals consolidats baix NIIF, així com societats filials que reporten a la seva matriu sota NIIF, presentem un breu repàs dels canvis normatius que ens esperen aquests pròxims anys, alguns dels quals requeriran la revisió de les polítiques comptables actualment definides i aplicades per les empreses així com, en alguns casos, modificacions en els seus sistemes de captura i procés d'informació.

Instruments financers

Amb data 1 de gener de 2018 ha entrat en vigor la NIIF 9 d'Instruments Financers. Els principals impactes d'aquesta norma es refereixen a:

- Classificació i valoració d'actius financers: Nova classificació basada en el model de negoci i la naturalesa dels fluxos d'efectiva.
- Deterioració de valor: Nou model basat en les pèrdues creditícies esperades en lloc del model actual, basat en la pèrdua creditícia incorreguda.
- Comptabilitat de cobertures: Se simplifiquen els requisits de la comptabilitat de cobertures, s'augmenten les opcions disponibles pel que fa a partides cobertes i instruments de cobertura. També s'introdueixen canvis en el valor temporal de les opcions i forwards.

Ingressos de contractes amb clients

Amb data 1 de gener de 2018 ha entrat en vigor la NIIF 15 Ingressos de contractes amb clients, que introdueix canvis en els criteris per a reconèixer els ingressos per vendes, passant d'un model basat en la transferència de riscos i beneficis a un altre basat en la transferència del control. S'introdueixen novetats molt rellevants en relació amb:

- La NIIF 15 estableix criteris molt específics per a identificar les diferents obligacions d'acompliment incloses en un contracte, basades en si un bé és "diferent en si mateix" i "diferent en el marc del contracte". La "unitat de compte" per a reconèixer l'ingrés tant sota la normativa anterior com l'actual és el component o obligació d'acompliment.

- Diferències en relació amb el reconeixement de contraprestacions variables.

- Diferències en relació amb l'assignació del preu entre els diferents components o obligacions d'acompliment contingudes en un contracte.

- Diferències a l'hora de determinar si l'ingrés s'ha de reconèixer al llarg del temps o en un punt del temps. La NIIF 15 estableix nous criteris que substitueixen als establerts per la normativa anterior, que diferenciava entre lliurament de béns d'una banda (venda reconeguda en un punt del temps) i prestacions de serveis i contractes de construcció (ingrés reconegut per grau d'avanç) d'altra banda.

L'impacte de la NIIF 15 no ha estat homogeni. Hi ha sectors més afectats que uns altres. I dins d'un mateix sector l'impacte pot variar en funció del tipus de transaccions de venda que realitzi una companyia o de com estiguin formalitzades contractualment. En general, operatives com, per exemple, lliurables complexos; garanties esteses més enllà del mínim legal requerit; opcions concedides a clients; negoci basat en cessió gratuïta d'una màquina o equip a canvi de la venda dels consumibles que fan funcionar aquest equip; existència de pagaments variables significatius (incloent devolucions de clients), o política de regals a clients, poden originar diferèn-

cies entre la NIIF 15 i la normativa anteriorment en vigor.

L'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes està treballant en la reforma de la Norma de Registre i Valoració 9a Instruments Financers i en la norma 14a Ingressos per vendes i prestació de serveis del Pla General de Comptabilitat. Per això s'ha publicat a un esborrany de modificació del PGC l'aplicació previsible del qual serà en l'exercici 2020.

Arrendaments

Amb data 1 de gener de 2019 ha entrat en vigor la NIIF 16 Arrendaments que suposarà un canvi radical en la forma en la qual es comptabilitzen els arrendaments sota Normes Internacionals de Comptabilitat:

- Desapareix la distinció entre arrendament financer i arrendament operatiu. Tots els arrendaments s'inclouran en balanç com un actiu (per dret d'ús) i un passiu (quotes a pagar durant el període de l'arrendament)

- La definició, per tant, d'un contracte com d'arrendament o no arrendament (serveis, royalties, etc.) determinarà el reconeixement en balanç o no d'aquest contracte

- Canvis fonamentals en el compte de pèrdues i guanys: La despesa per arrendament fins ara inclòs en el EBITDA, se substituirà per altres despeses: amortització (del dret d'ús) i despesa financera (actualització financera del passiu financer), conceptes tots dos que passaran a estar fora del EBITDA.

És previsible que la NIIF 16 no sigui d'adopció a Espanya en un futur immediat. Per tant, existirà una divergència fonamental entre el marc comptable espanyol i les Normes Internacionals d'Informació Financera. Aquelles societats que elaboren Comptes Anuals Consolidats o reportin a la seva matriu sota NIIF hauran de preparar els seus sistemes comptables per a poder treballar de manera simultània amb dues normatives diferents i poder fer els ajustos pertinents que facilitin l'adaptació.

Així mateix, el mes d'abril de 2018 i seguint aquesta línia d'harmonització, s'ha publicat el projecte de Resolució del ICAC pel qual s'aproven els criteris de presentació d'instruments financers i altres aspectes comptables relacionats amb la regulació mercantil de societats de capital en línia amb el que s'estableix en la NIC 32 i que s'espera que sigui aplicable en l'exercici 2019 si bé encara no es disposa de la Resolució definitiva. ■

Article 348 bis de la Llei de Societats de Capital

RAQUEL ARIAS LÓPEZ
Advocada i sòcia de INSOLNET, S.L.P.
rarias@insolnet.es

El 29 de desembre de 2018 es va publicar al BOE la Llei 11/2018, de 28 de desembre, per la qual es modifica el Codi de Comerç, el text refós de la Llei de Societats de Capital aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, i la Llei 22/2015, de 20 de juliol, d'Auditoria de Comptes, en matèria d'informació no financera i diversitat, que a l'apartat sis del seu article segon modifica l'article 348 bis de la Llei de Societats de Capital (LSC), referent al dret de separació en cas de falta de distribució de dividendes.

La vigència d'aquest article des que va ser introduït per la Llei 25/2011, d'1 d'agost, de reforma parcial de la Llei de Societats de Capital ha estat molt accidentada, estant suspesa durant diversos anys. En concret, des del 24 de juny de 2012 fins el 31 de desembre de 2016.

La pretensió del legislador amb la introducció d'aquest article va ser la d'evitar l'abús de la majoria al soci minoritari, permetent-li la seva participació en el repartiment de guanys socials i, en cas que no es realitzés a causa del vot negatiu de la majoria o fos insuficient, que el soci minoritari tingués dret a separar-se de la societat.

Donat el fet de que la societat es podia veure perjudicada per aquesta decisió del soci minoritari i els pocs límits que es van establir a l'exercici d'aquest dret, el legislador ha intentat amb la nova redacció delimitar i concretar més els requisits per l'exercici d'aquest dret, que són els següents:

1. Els estatuts no han de contenir cap disposició contrària a l'exercici d'aquest dret

Per tant, passa a ser una norma dispositiva d'aplicació excepte que els estatuts socials disposin el contrari. Abans no estava previst i això va generar que hi hagués diverses tesis contràries al respecte de que es pogués o no renunciar o regular aquest dret als estatuts. Segons preveu la nova redacció, es requerirà el consentiment de tots els socis per suprimir-lo o modificar-lo, excepte que se li reconegui el dret de separar-se al soci que no voti a favor d'aquest acord.

2. La societat ha de portar inscrita al Registre Mercantil com a mínim cinc anys

Es manté aquest requisit, per tant, es pot exercir aquest dret a partir del sisè any des de la inscripció de la societat al Registre Mercantil.

3. La junta ha d'haver acordat la distribució de menys del 25% dels beneficis obtinguts durant l'exercici anterior que siguin legalment distribuïbles

S'han introduït dues modificacions en aquest requisit: (i) ja no s'ha de repartir un terç sinó el 25%, (ii) ara ja no es fa referència als beneficis

La pretensió amb la introducció d'aquest article va ser la d'evitar l'abús de la majoria al soci minoritari

propis de l'explotació de l'objecte social, sinó simplement a beneficis. La interpretació d'aquest concepte, en la breu vigència de l'article, va generar diversos litigis, que es van resoldre fixant que es referia a la totalitat del resultat "ordinari" (resultat d'explotació i resultat financer), exclouent els beneficis extraordinaris (SAP Barcelona nº81/2015 de 26/3/2015).

4. El soci ha d'haver fet constar a l'acta de la junta general la seva protesta per la insuficiència dels dividendes reconeguts

A l'anterior redacció es preveia que el soci havia d'haver votat a favor de la distribució dels beneficis socials; en canvi, ara es preveu

que expressament haurà de constar a l'acta que el soci considera insuficients els dividendes que es pretenen repartir. Amb aquest canvi s'ha pretès resoldre la conflictivitat de l'anterior redactat, doncs semblava que qualsevol que votés a favor del repartiment inferior al legal, inclús un integrant de la majoria, podia separar-se.

5. La societat ha d'haver obtingut beneficis durant els tres exercicis anteriors

Es tracta d'un requisit nou. No és suficient que hi hagi un sol any beneficis, sinó que també n'hi ha d'haver hagut els últims tres anys.

És important remarcar que encara que es compleixin tots els requisits citats del 1 al 5, cas que la societat hagi distribuït dividendes els últims cinc anys que equivalguin al vint-i-cinc per cent dels beneficis legalment distribuïbles registrats en aquest període, el dret de separació no sorgeix.

A més, s'han ampliat els casos en que no es pot exercir el dret de separació. No només no el poden exercir els socis de societats cotitzades, tampoc els de societats amb accions admeses a negociació en un sistema multilateral de negociació, ni els de Societats Anònimes Esportives, ni quan s'hagi declarat a la societat en concurs de creditors o hagi comunicat al jutjat competent que ha iniciat negociacions per arribar a un acord extrajudicial de pagaments o a un acord de refinançament o bé, s'hagi aconseguit aquest últim i no es pot rescindir.

També s'ha incorporat la possibilitat de que el soci de la societat dominant pugui exercir aquest dret, en el cas de societats obligades a formular comptes consolidats, tot i no complir els requisits indicats, si la societat ha obtingut beneficis durant els últims tres anys i no distribueix al menys un vint-i-cinc per cent dels resultats positius consolidats legalment distribuïbles atribuïts a la societat dominant.

No es requereix participació mínima del soci per exercir el dret.

Com s'observa, la intenció del legislador ha estat mantenir la protecció al soci minoritari, però, alhora, augmentant la protecció de la societat per evitar-li perjudicis o, fins i tot, un possible abús per part del soci minoritari en l'exercici del seu dret de separació, de manera que es limita l'exercici a situacions on és evident que el soci minoritari està patint un greuge. ■

Comissió d'Economia de la Salut

La Comissió d'Economia de la Salut celebra el seu 40è aniversari

LLUÍS BOHIGAS

Economista i president de la Comissió d'Economia de la Salut del CEC
lluis.bohigas@economistes.com

La Comissió d'Economia de la Salut es va crear l'any 1979 per la Junta que presidia el degà Francesc Raventós. Un grup d'economistes que treballaven en diversos àmbits del sector sanitari havien presentat una ponència sobre sanitat en el 1r Congrés d'Economia i Empresa de Catalunya del 1978. El Col·legi va oferir a aquells economistes formar una comissió col·legial per organitzar activitats

no va acompanyat d'un millor nivell de salut ni de qualitat de vida ni de satisfacció de l'usuari, és evident que hem de sol·licitar el parer i la participació dels economistes en la planificació sanitària del país".

Va cloure les Jornades el conseller de Sanitat Dr. Josep Laporte, que va dir: "La reconsideració de quin és el paper de la sanitat davant el tema de la salut, que no

mava: "L'escassetat de recursos és un fet econòmic i no polític. En canvi, la dimensió, naturalesa i distribució de l'escassetat i les seves conseqüències socials sí que són primordialment fets polítics".

Joan Rovira va presentar una comunicació sobre *Aspectos económicos de medicina privada* on deia: "En España, el peso de la asistencia sanitaria privada es más elevado que en los países de

butis ni amb coses políticament correctes. Si volem sentir ara el que pensen els economistes que fa 40 anys varen començar l'economia de la salut, els podreu trobar el proper dia 12 de febrer a les 16 hores al Col·legi d'Economistes, on Ortún, Rovira, Artells i Bohigas xerraran a la taula *Punt de partida i expectatives*, presidida per Francesc Raventós.

Programa d'activitats de celebració del 40 aniversari de la Comissió d'Economia de la Salut:

Taula 1: *Punt de partida i expectatives*

President: Francesc Raventós (degà l'any 1979).

Ponents: Vicente Ortún, Joan Josep Artells, Joan Rovira i Lluís Bohigas.

La taula aportarà la visió dels que varen constituir la Comissió l'any 1979, què en pensaven de l'economia de la salut i com veien el futur del sistema sanitari. Es revisaran els èxits i els fracassos que han viscut.

Taula 2: *Context sanitari, situació actual i perspectives de futur*

President: Joan B. Casas (degà 2008-2018).

Ponents: Guillem López Casasnovas, Roser Fernández, Ivan Planas i David Elvira.

La taula aportarà la visió de diversos economistes que són actors rellevants del sistema sanitari i que examinaran com ha canviat el context sanitari, en quins aspectes ha contribuït l'economia de la salut i com veuen el futur en els propers anys.

Taula 3: *Salut i economia: encontres i des-encontres*

Aquesta taula estarà presidida pel degà del Col·legi i per la consellera de Salut. El seu contingut es definirà pròximament. ■

per fomentar la participació dels economistes en el sector sanitari.

Una de les primeres activitats de la comissió va ésser organitzar les 1es Jornades d'Economia de la Salut. Aquelles Jornades han estat un referent en la introducció de l'economia de la salut al nostre país. Es pot veure el llibre de les Jornades al web del Col·legi d'Economistes, introduint el nom d'usuari i la contrasenya.

Va inaugurar les primeres jornades el Dr. Felip Solé Sabaris, regidor de Sanitat de l'Ajuntament de Barcelona que va dir: "Si a França hom destina de cada 10 francs d'ingressos, un i mig a atencions sanitàries; si el pressupost dels hospitals barcelonesos és igual al pressupost de tots els ajuntaments de Catalunya; si el sector sanitari és un dels empresaris amb més llocs de treball i atès que l'increment constant del cost

El 12 de febrer, al Col·legi d'Economistes, Ortún, Rovira, Artells i Bohigas xerraran a la taula 'Punt de partida i expectatives', presidida per Francesc Raventós

davant la malaltia, és obvi que els economistes hi tenen un paper rellevant i el tenen per molts motius, un d'ells és perquè, en part, han estat la causa que ens adonéssim del fracàs de segons quins sistemes sanitaris".

En Francesc Raventós, degà del Col·legi, va comentar: "Que la sanitat és una tasca important, ho sabem tots. En tota comunitat hi ha una sèrie d'elements fonamentals com poden ser l'habitatge, l'ensenyament i la sanitat. Són elements que no tenen preu, però sí que tenen costos".

Joan Artells, a la ponència "Avaluació econòmica de programes i polítiques sanitàries i socials", afir-

característiques socioeconòmiques similars".

Vicente Ortún i Lluís Bohigas varen presentar la ponència "Distribució de la despesa sanitària a Espanya: anàlisi i propostes". En la ponència, analitzaven les enormes desigualtats sanitàries que existien a Espanya, en un estat totalment centralista, i mostraven esperances que la Constitució aprovada recentment, que instaurava les comunitats autònomes, podria millorar l'equitat, com així ha estat. Això es resumia en una frase: "Espanya serà federal o serà feixista".

Com podeu veure, el llenguatge era directe i no venien amb em-

Petits productors, grans aportacions

PILAR ORÚS ZAMORA

Llicenciada en Ciències Econòmiques i membre de la Comissió Agroalimentària
piorus@hotmail.com

Tot i que el pes dels petits productors agroalimentaris ha anat minvant a tota la demarcació de Barcelona, el reconeixement públic de les seves aportacions al desenvolupament del territori va creixent dia rere dia, amb la realització de programes de suport a diversos nivells de l'administració, tan local com autonòmica.

El valor dins la cistella de la compra dels productes de proximitat i de la importància del sector gastronòmic, en la seva àmplia vessant d'alimentació, restauració i turisme, planteja una perspectiva molt positiva pels productors locals del sector agroalimentari.

Xarxa Productes de la Terra

La producció agroalimentària local crea uns efectes en el desenvolupament del territori que milloren la qualitat de vida dels seus habitants, de tal manera que el suport a l'activitat agroalimentària local esdevé un objectiu prioritari per a la societat i l'administració. En aquest article, vull destacar el suport que s'està portant a terme, des de l'administració local, als petits productors del territori de la província de Barcelona, mitjançant el programa Xarxa Productes de la Terra (XPDT).

El programa Xarxa Productes de la Terra està impulsat per la Diputació de Barcelona amb la col·laboració dels Consells Comarcals. Després d'un treball conjunt iniciat l'any 2010, s'ha aconseguit un cens de més de 1000 empreses petites i mitjanes, productores i elaboradores de productes alimentaris de qualitat, i s'ha desplegat tot un seguit d'accions per enfortir aquest teixit empresarial, amb l'objectiu que les empreses siguin més competitives i sosteni-

bles, i els territoris més atractius i de qualitat.

Integren la Xarxa empreses amb reconeixement i distintius diversos, d'artesania alimentària, empreses que produeixen o elaboren productes singulars, producció ecològica, producció integrada, venda de proximitat, IGP, DO, etcètera.

La XPDT treballa per donar suport als petits productors i elaboradors

El programa Xarxa Productes de la Terra ha aconseguit des de 2010 un cens de més de 1.000 empreses elaboradores de productes alimentaris de qualitat

locals en formació, en accions per a promoure contactes entre aquests i els establiments comercials i de restauració, i l'impuls a la promoció del producte i a la participació en fires i esdeveniments alimentaris i gastronòmics.

La recuperació de varietats locals és una altra línia de treball que ha permès reintroduir el cultiu de varietats diverses, contribuint així a evitar la pèrdua de recursos fitogenètics de vital importància per la sostenibilitat de l'agricultura.

Els valors de les petites i mitjanes empreses agroalimentàries

A part del valor del producte que aporten i de la riquesa que indueixen en el territori, aquestes empreses destaquen per aquells valors quasi imperceptibles, difícils de mesurar, com són: el coneixement de l'ofici que permet preservar l'artesania alimentària i la seva vinculació al territori que ajuda a preservar la història i el patrimoni cultural i gastronòmic; i la contribució a la millora del món rural, arrelant el talent al territori i atra-

ient-ne de nou. La proximitat contribueix igualment a preservar el medi ambient i facilita el consum de productes de temporada.

Fer front a les dificultats

Per preservar aquests valors, es necessita el productor i trobar la manera que pugui fer front a les problemàtiques a què s'enfronta, com són la dimensió de les explotacions, la comercialització i la distribució o, en el cas de les persones joves, la dificultat per accedir a la terra.

La competència feroç de les grans cadenes de distribució que han còpsat la importància dels conceptes "proximitat" i "fet a casa", dificulta la viabilitat del productor local. En aquest sentit, hi ha dos reptes impor-

tem de recolzar i impulsar les agrupacions de productors i cooperatives?

Informar i explicar a la societat

Informar al públic de què es compra al comprar un producte de proximitat, i comunicar quins efectes té la seva decisió, esdevé una tasca permanent: A més de consumir un producte de qualitat, saludable, sostenible i amb sabor, s'estarà contribuint a la cura del territori.

Reptes per a una producció local i sostenible

1. Millorar la competitivitat, incorporant tecnologia i coneixements, i fomentant les accions conjuntes, principalment en matèria de distribució i comercialització.
2. Distribució eficient.
3. Fomentar els circuits curts de comercialització i generar aliances amb el comerç local com a prescriptor del producte.
4. Donar suport a la producció integrada i la transició cap als cultius ecològics.
5. Millorar en la informació i verificació de l'origen del producte.
6. Accions de sensibilització envers el producte local, de proximitat i el consum de productes de temporada.
7. Protegir els sols agraris i forestals de la conversió a d'altres usos.
8. Dignificar la professió agrària.
9. Recolzar iniciatives d'emprenedoria en els joves facilitant la accés a les terres de conreu i la creació d'obradors d'ús col·lectiu. ■

Comissió d'Economistes Auditors de Comptes

Pla de control sobre els informes de transparència 2018

MIGUEL BOLUMAR LARA
Pèrit mercantil, auditor, membre del
Consejo Asesor del REA. Departament de
Qualitat de Crowe miguel@bolumar.com

AGUSTÍ SAUBI
Economista i membre del Comitè de Normativa i Procediments
del REA-REGA i soci de Crowe / departament de Qualitat
agusti.saubi@crowe.es

El Pla de Control de l'Activitat que va dissenyar el ICAC per a 2018 estableix la previsió de realitzar **inspeccions** d'abast molt limitat en relació amb l'avaluació del contingut de l'últim informe anual de transparència publicat pels auditors.

És per això que en el mes octubre de l'any passat el ICAC va comunicar a les signatures d'auditoria d'EIP l'inici **d'una recerca, o control tècnic**; una actuació ben diferent de quina conclusió no és tant el requeriment de millora, sinó la iniciació d'un procediment sancionador si hi ha indicis d'infracció.

Com a resultat de les actuacions de recerca concloses al desembre, el Nadal va obsequiar als auditors que van publicar el seu IT en 2017, amb una proposta d'informe de control tècnic amb les deficiències detectades perquè poguessin formular al·legacions.

El que en principi hauria de ser una obligació senzilla de complir, ha resultat ser particularment complex, perquè coincideix amb període de primera aplicació de la LAC, així: no és clar que l'Art. 37, que regula la publicitat del IT, i remiteix al Reglament UE 537/2014 de 16 d'abril quant al seu contingut, sigui aplicable a les auditories dels exercicis iniciats amb anterioritat al 17 de juny de 2016, en virtut de la Dª Final 14a de la Llei. També ofereix dubtes d'aplicació l'Art. 60 del vigent Reglament d'Auditoria que va desenvolupar el TRLAC derogat, ja que contempla requeriments addicionals no contemplats en la LAC ni tampoc en la norma europea. I finalment, el ICAC no ha desenvolupat mitjançant resolució el contingut del IT

a publicar, per a això va quedar habilitat per la LAC.

La conseqüència ha estat que totes les signatures revisades han tingut deficiències, i s'han menjat el torró amb les propostes de resolució del ICAC. Novament s'ha evidenciat una gran disparitat interpretativa, conseqüència sens dubte de la particular situació descrita.

Per a resoldre dubtes, el REA ha promogut una sessió formativa i de treball amb els responsables del ICAC, que es va desenvolupar el 28 de gener en la seu del Consell General d'Economistes. A continuació, mostrem un quadre amb les principals deficiències i comentari amb alguns dels criteris exposats, que poden orientar al lector, però que exigiran d'un major i assossegada anàlisi i per part de tots, inclòs el regulador:

Deficiència 1: No consta en el percentatge de participació en el capital social informació sobre els drets de vot que corresponen a socis auditors inscrits en el ROAC i socis no auditors.

Comentari: Quant a l'estructura jurídica del declarant, serà suficient amb indicar si es tracta d'una persona física o d'una societat limitada, anònima, comanditària, amb les seves especialitats: unipersonal, professional, laboral, etcètera.

Quant a l'estructura de la propietat, necessàriament cal informar de la participació que ostenten els socis auditors i els socis no auditors, de manera total per a cada grup, i a més amb indicació expressa dels drets de vot, o precisant si escau que tals drets

coincideixen amb el percentatge de participació.

Deficiència 2.- No s'especifica la informació relativa a la xarxa d'auditora segons el que s'estableix.

Comentari: Si no hi ha xarxa, expressament s'informarà d'aquesta circumstància. Si n'hi ha, es descriurà la manera en què s'estructura: vinculació, cooperació o combinada, indicant els acords jurídics que la sustenten, i el tipus xarxa, auditora i no auditora. En segon lloc, cal identificar a cadascun dels auditors legals que exerceixen a títol individual i cadascuna de les societats d'auditoria que formen part de la xarxa. Encara que la transcripció pugui resultar laboriosa, no cal incloure un enllaç a la pàgina web de la xarxa, on pugui trobar-se la informació actualitzada dels seus membres.

Cal precisar que tal identificació resulta exigible respecte del membres de la xarxa auditora, i el país en el qual operen, per la qual cosa no seria necessari identificar als membres de la xarxa no auditora. D'aquesta podria ser suficient amb indicar les maneres en què s'estructura i tipus de vinculació, i informar de manera conjunta de les activitats que realitzen o sectors d'activitat a què pertanyen. Addicionalment, s'ha d'informar sobre el volum total de negocis de les signatures d'auditoria que formen part de la xarxa auditora, per a això es proposa el quadre següent:

Volum total de negoci dels membres de la xarxa auditora (dades agregades)	Prestats a EIP i les seves vinculades per control
Per serveis d'auditoria	
Per serveis diferents d'auditoria	

Deficiència 3.- No es descriuen les regles de funcionament de l'òrgan de govern.

Comentari: El concepte d'òrgan de govern cal entendre-ho en sentit ampli: propietat, direcció i gestió. Per tant, tractant-se de societats d'auditoria, caldrà informar de la seva estructura, junta general d'accionistes o particeps, junta de socis si escau, òrgan d'administració, comitè de direcció, equip directiu, apoderats i delegacions si n'hi hagués, etcètera; així com de la identitat dels seus membres, funcions atribuïdes, càrrecs que exerceixen i regles de funcionament o facultats, d'acord amb el que s'estableix en la legislació mercantil, en els estatuts socials o reglament intern si n'hi hagués.

Deficiència 4.- No s'informa de la data en què ha estat realitzat l'últim control de qualitat.

Comentari: S'està referint als controls de qualitat externs realitzats pel regulador, el ICAC, no importa en quina data, no estem parlant de les revisions de qualitat internes, revisió de control de qualitat l'encàrrec o de segona signatura, o revisions de seguiment, encara que es contractin externament amb altres auditors o els realitzin membres de la xarxa auditora.

Deficiència 5.- No consta en la descripció del sistema de control de qualitat intern infor-

Comentari: no cap una remissió a les NCCI, ni una transcripció dels seus requeriments o apartats explicatius. Ha d'informar-se de manera clara quines són les polítiques, principals procediments i metodologia que la signatura té dissenyats per a donar compliment a aquesta norma. La falta d'aquesta informació podria considerar-se substancial i constituir infracció greu.

Deficiència 6. No s'indica l'exercici econòmic al qual corresponen els comptes anuals, estats financers o altres documents comptables auditats.

Comentari: ha d'indicar-se expressament l'exercici econòmic al qual pertanyen les comunitats autònomes auditades, atès que pot auditar-se una comunitat autònoma d'un exercici diferent al que es refereix l'IT. Igualment ha de considerar-se que les EIP informades no tenen per què coincidir amb les declarades en el Mod. 02-03, tret que l'exercici econòmic de la signatura declarant coincideixi amb el període de declaració d'aquests models. Les EIP declarades es referiran als informes d'auditoria signats en l'últim exercici econòmic tancat de la declarant.

Deficiència 7. No consta informació sobre les activitats i cursos de formació continuada realitzats en l'últim exercici.

Comentari: la RUE només requereix esment a les polítiques seguides en matèria de formació, i addicionalment el RAC requereix el detall de les activitats formatives o cursos realitzats per a donar compliment a les obligacions de formació continuada que afecta als auditors. A aquest efecte es podria informar del pla de formació continuada executat.

Deficiència 8. No consta informació sobre la base de la remuneració dels socis i la seva relació amb la consecució dels objectius de qualitat.

Comentari: es requereix informar dels criteris seguits per a establir la remuneració dels socis, tant en el seu component fix com variable si escau, els quals han de complir els requeriments de la NCCI de manera que es recompensi i incentivi el compromís i comportament de cada soci amb la qualitat. La determinació d'aquests criteris és especialment complicada en les petites signatures, i més complicat és fer-los complir i vincular-los a la qualitat, perquè la seva efectiva aplicació depèn d'altres variables que poden escapar al control de la signatura.

Deficiència 9. No consta una descripció de les polítiques de la societat d'auditoria referent a la rotació del personal i els principals socis auditors.

Comentari: no només es requereix la descripció de les polítiques de rotació dels auditors principals, també ha d'informar-se del mecanisme de rotació gradual que afecta al personal de major antiguitat i a la resta de l'equip.

Deficiència 10. La informació relativa al volum total de negocis no es desglossa per categories segons el que s'estableix en els apartats i), ii), iii) i iv) dels articles 13.2.k) del Reglament (UE) núm. 537/2014 i 37 de la Llei 22/2015 d'auditoria de comptes.

Comentari: en la proposta de quadre que segueix haurà d'informar-se de manera separada de l'EIP, i també de cadascun dels seus components que no siguin d'EIP.

Cal ser més que auditor per poder entendre i formular un informe de transparència que satisfaci les expectatives de contingut i publicitat

Per a la qualificació de les deficiències ressenyades s'aprecia que s'han aplicat de manera conjunta o superposada els preceptes de la LAC, del Reglament UE i l'actual Reglament d'auditoria sense considerar els excessos d'aquest últim, ni la circumstància que la majoria de les auditories d'EIP declarades en els IT inspeccionats corresponen a exercicis iniciats amb anterioritat al 17 de juny del 2016; per la qual cosa considerem que no els és aplicable l'art. 37 de l'actual Llei 22/2015 de 20 de juliol, d'auditoria de comptes, i amb això els requeriments de l'art. 13 de la RUE, al qual aquest article remet.

I, finalment, queda a la discrecionalitat del regulador, la inter-

pretació del que pugui ser o no "informació substancialment incorrecta o incompleta", a l'efecte de determinar si escau la comissió i qualificació de possibles infraccions.

A la vista de tot això, hem de concloure que cal ser més que auditor per poder entendre i formular un informe de transparència que, amb independència que pugui complir la seva finalitat, satisfaci les expectatives de contingut i publicitat del nostre regulador, i només ens cal esperar de l'ICAC que davant de tanta confusió reguladora es condueixi amb la via dels requeriments de millora, que no per l'aplicació del règim sancionador, fins que l'horitzó normatiu estigui buidat. ■

Volum total de serveis prestats per la declarant a cadascuna de les entitats d'EIP i els components de les que sigui matriu	Volum total de negoci	
	Per serveis d'auditoria de comptes individuals i consolidats	Per altres serveis diferents d'auditoria autoritzats
Entitat d'EIP núm. 1 Component 1.1		
Entitat d'EIP núm. 2 Component 2.1		
Suma total		

Comissió de Comptabilitat

L'adopció de la NIIF-UE 15 sobre Ingressos d'Activitats Ordinàries procedents de contractes amb clients

SUSANA DABÁN

Llicenciada en ADE, sòcia de Mazars Auditores
susana.daban@mazars.es

El passat 3 d'octubre de 2018 es va publicar el Projecte de Resolució del ICAC pel qual es dicten les normes de registre, valoració i elaboració dels comptes anuals per al reconeixement d'ingressos pel lliurament de béns i la prestació de serveis.

L'objectiu no és un altre que adoptar en la normativa espanyola la NIIF-UE 15 de "Ingressos d'Activitats Ordinàries procedents de Contractes amb Clients", que va entrar en vigor el passat 1 de gener de 2018 afectant, principalment, als grups cotitzats espanyols que formulen comptes anuals consolidats.

De publicar-se el text segons la seva redacció actual, la nova resolució serà aplicable als comptes anuals dels exercicis iniciats a partir de l'1 de gener de 2020, per la qual cosa durant els de 2018 i 2019 les empreses que formin part d'un grup que formuli comptes anuals consolidats sota les NIIF-UE generaran ajustos de consolidació.

Quant al seu àmbit d'aplicació, la resolució serà obligatòria per a totes les empreses, qualsevol que sigui la seva forma jurídica, que apliqui el PGC, incloses les entitats sense finalitats lucratives amb activitat mercantil. Respecte les que es regeixen pel PGC Pimes, la seva aplicació es preveu subsidiària. D'altra banda, la resolució no és aplicable a les permutes d'elements homogenis, pel què l'empresa que lliura els béns o presta el servei no reconeixerà cap ingrés.

Entrant en matèria, el criteri fonamental de la nova normativa és

que els ingressos pel desenvolupament ordinari de l'activitat es reconeixeran quan l'empresa transfereixi el control dels béns o serveis als clients. En aquest moment l'ingrés es valorarà per l'import que l'empresa espera tenir dret a rebre a canvi.

Per a aplicar aquest criteri fonamental, les empreses hauran de seguir cinc etapes (comunament denominades "mètode dels cinc passos"):

a) Identificar el contracte amb el client, entès com un acord entre dos o més parts que crea drets i

obligacions exigibles.

b) Identificar l'obligació o obligacions a complir en el contracte, representatives dels compromisos de transferir béns o prestar serveis a un client.

c) Determinar el preu de la transacció.

d) Distribuir el preu entre les diferents obligacions a complir que, a priori, haurà de realitzar-se en funció dels preus de venda individuals de cada bé o servei.

e) Reconèixer l'ingrés per activitats ordinàries quan (o a mesura que) l'empresa compleixi una obligació compromesa mitjançant la transferència del control d'un bé o servei.

Com a solució pràctica, les empreses podran aplicar aquesta norma a una cartera de contractes amb característiques similars, si s'espera que els efectes de tal decisió no difereixin significativament del resultat que s'obtidria d'aplicar la

norma individualment. A un any de la seva aplicació, moltes empreses espanyoles es pregunten si l'entrada en vigor d'aquesta nova norma suposarà un canvi rellevant en els seus estats financers.

Segons l'opinió del ICAC, expressada en l'exposició de motius del Projecte de Resolució, considerant que la principal aportació de la NIIF-UE 15 consisteix a sistematitzar l'anterior bloc normatiu, a priori l'entrada en vigor de la resolució no hauria de suposar un canvi rellevant en la majoria de les empreses. No obstant això, se-

gons el regulador, aclareix l'estudi d'algunes operacions, tal com succeeix amb els nous costos relacionats amb l'obtenció del contracte (denominats incrementals), així com les regles a seguir per a comptabilitzar la cessió de llicències, la concessió d'un dret de devolució del producte venut amb reintegrament del preu cobrat o els acords de recompra d'actius.

Tanmateix hi ha un altre aspecte que es preveu generarà diferències. I és que si bé sota l'anterior normativa europea (fonamentada, principalment, en la NIC-UE 18 d'Ingressos d'Activitats Ordinàries i en la NIC-UE 11 de Contractes de Construcció), l'ingrés es reportava amb la transferència dels riscos i avantatges dels béns produïts o serveis prestats, amb la NIIF-UE 15 és la transferència del control la que marcarà el reco-

neixement dels ingressos. Segons es defineix en la NIIF-UE 15, el control d'un bé o servei fa referència a la capacitat per a decidir plenament sobre l'ús d'aquest element patrimonial i obtenir substancialment tots els seus beneficis restants. El control inclou, al seu torn, la capacitat d'impedir que altres entitats decideixin sobre l'ús de l'actiu i obtinguin els seus beneficis. En conseqüència, en funció de les característiques del contracte, pot produir-se un diferiment o anticipació en el reconeixement de l'ingrés respecte a l'anterior normativa.

Un altre canvi rellevant pot venir produït en la determinació de si l'entitat actua com a principal (proporciona per si mateixa els béns o serveis especificats), o com a agent (l'entitat identifica el bé o servei especificat a proporcionar al client, i avalua si controla aquest bé o servei abans que se li transfereixi). En el cas que es conclouï que l'empresa actua com a agent, només podrà reconèixer-se com a xifra de negocis el marge obtingut en cada operació.

I ja per a finalitzar, estant a l'espera que s'aprovi l'esborrany de Real decret pel qual es modificarà el PGC, les Normes per a la Formulació de Comptes Anuals Consolidats i les Normes d'Adaptació del PGC a les entitats sense finalitats lucratives, les modificacions en matèria de reconeixement i valoració d'ingressos per lliuraments de béns i prestació de serveis s'aplicarà de forma retroactiva de conformitat amb el que es disposa en la norma de registre i valoració 22 "Canvis en criteris comptables, errors i estimacions comptables" del PGC.

Així mateix, d'acord amb aquest Esborrany, els comptes anuals individuals i consolidats corresponents al primer exercici que s'iniciï a partir de l'1 de gener de 2020, es presentaran incloent informació comparativa, però les empreses no estaran obligades a re-expressar la informació comparativa de l'exercici anterior. ■

La resolució serà obligatòria per a totes les empreses, incloses les entitats sense finalitats lucratives amb activitat mercantil

COP24: el canvi climàtic s'integra en l'estratègia de les empreses

JOSÉ LUIS MORALES

Membre de la Comissió d'Economia i Sostenibilitat del CEC i Partner en Alembeeks Group
jlmorales@alembeeks.com

La COP24 del passat mes de desembre a Katowice (Polònia), una de les principals àrees d'extracció de carbó d'Europa, ha estat la més important des de la COP21 de París, i ha donat com a resultat gairebé 200 països signataris d'un llibre de regles per a la implementació de l'Acord Climàtic de París.

A l'octubre, el Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC) va publicar un informe especial per a exposar els importants beneficis que reportaria la limitació dels impactes de l'escalfament global a 1,5 °C, assenyalant que el món només disposa de 12 anys per evitar els pitjors impactes del canvi climàtic.

I, poc abans de la cimera de Katowice, els directors executius de les grans companyies globals integrants de l'Alliance of Climate Action, reunides a Davos pel World Economic Forum, van publicar una carta oberta adreçada als governs, emfatitzant la necessitat d'una major col·laboració per a accelerar la implementació de mecanismes efectius de fixació de preus del carboni, així com polítiques que incentivin la baixa inversió en carboni.

La quantitat de projectes de fixació de preus del carboni iniciats en el món s'ha duplicat des de l'any 2012, la qual cosa augmenta el cost per a la ineficiència del carboni a les empreses. Els costos directes del carboni afecten totes les companyies, però l'impacte en els beneficis depèn del potencial de cada companyia per a reduir les seves emissions, així com en la

seva capacitat per a transferir aquests costos al consumidor.

A la COP24, la Comissió Europea va compartir la seva 2050 Net-Zero GHG Climate Strategy, iniciativa que confirma el lideratge de la Unió Europea en la transició cap a una economia baixa en carboni, i que afectarà totes les empreses. A més, el Full de Ruta de la Comissió Europea sobre Finances Sostenibles va rebre grans elogis.

Katowice va confirmar les recomanacions de la Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) com el marc

en compte el risc climàtic en les seves decisions d'inversió, i estan avançant de manera decisiva en els seus enfocaments per a la valoració de l'impacte.

Un futur sense emissions

Javier Garayoa, director general de Spainsif, la plataforma de trobada i referència en matèria d'inversió sostenible i responsable a Espanya, destaca l'excel·lent moment que viu la inversió sostenible i afirma que "no és possible un futur que no sigui sostenible".

Els inversors han de saber com invertir en una economia en

Les petites i mitjanes empreses són les que poden trobar-se amb majors dificultats per evitar que el canvi climàtic afecti negativament el seu negoci

internacional de comunicació per a què les empreses puguin presentar una divulgació més consistent dels impactes financers derivats dels riscos relacionats amb el clima, i també de les oportunitats.

Les parts interessades d'aquestes companyies (inversors, bancs, companyies d'assegurances, etcètera) estan sol·licitant aquesta informació, ja que una deficient assignació dels fons invertits (a causa de factors climàtics no comptabilitzats) representa un risc important per als mercats financers. Les directrius de la TCFD poden ajudar a avaluar millor aquests impactes i impulsar la transformació cap a una economia sostenible i baixa en carboni.

Els grans inversors institucionals estan tenint cada vegada més

transició. En la composició anual del Dow Jones Sustainability Index (DJSI), per exemple, el criteri d'estratègia climàtica és un dels més de 20 que conformen l'avaluació completa compilada per DJSI RobecoSAM.

Amb una major transparència, els mercats financers no només haurien de poder comprendre i avaluar millor la incertesa financera relacionada amb el clima, sinó també les oportunitats d'inversió.

Aquest problema de transparència és el que el Reporting Integrat està dissenyat per a solucionar. A mesura que les companyies busquen capitalitzar les enormes oportunitats financeres i de reputació d'emprendre accions climàtiques consistents, un nombre creixent d'empreses està evolucionant des dels informes de sostenibilitat, en favor

d'un informe integrat orientat cap al futur, vinculat a l'estratègia i al model de negoci, i fonamentat en què la sostenibilitat pot actuar com un conductor per al creixement i la creació de valor a llarg termini.

També les companyies integrades en Climate Action +100 van mostrar el seu compromís amb l'acció climàtica: Shell va anunciar el seu pla de reducció de carboni, mentre que l'elèctrica Xcel Energy i la naviliera Maersk van anunciar que reduirien les seves emissions de carboni a zero per a l'any 2050.

La Two Degrees Investing Initiative pretén crear una metodologia que pugui convertir-se en l'estàndard perquè les entitats de crèdit mesurin l'impacte climàtic de les seves carteres de préstecs.

D'aquesta manera, les entitats vincularan les taxes d'interès amb l'acompliment en sostenibilitat, per alinear la seva cartera amb l'escenari de 2 °C de l'Acord Climàtic de París.

La integració de les urgències climàtiques en el sistema financer i regulador tindrà implicacions determinants per als models de negocis, l'estratègia, el govern corporatiu i el reporting de totes les companyies.

Les grans corporacions globals ja estan liderant el camí per a reduir les seves emissions, perquè són les que disposen dels recursos i les que suporten la pressió.

No obstant això, són les petites i mitjanes empreses les que poden trobar-se amb majors dificultats per evitar que el canvi climàtic afecti negativament el seu negoci i per fer front a la disminució en la demanda de productes i serveis intensius en carboni. Tal vegada només comptin amb uns pocs empleats, però representen el 99 per cent de les companyies. ■

Perfil de l'emprenedor i característiques de l'activitat emprenedora segons l'estudi GEM a Catalunya 2017-2018 (segona part)

AMADEU IBARZ

Economista i vicepresident del Grup de Treball d'Emprenedoria i Creació d'Empreses del CEC
emprenedoria@coleconomistes.cat

La motivació que ha determinat la decisió d'iniciar un nou projecte empresarial i el nivell de formació de l'emprenedor són els principals factors determinants de les característiques del projecte empresarial, del seu èxit i de la seva qualitat.

Pel que fa a la motivació per emprendre, per crear una empresa pròpia, els resultats del 2017 confirmen el canvi de tendència que es va iniciar l'any 2015 de reforç de la motivació per oportunitat. En el darrer any, el percentatge de població adulta catalana que es va identificar com emprenedor en fase inicial va ser del 8%, amb el següent desglossament: un 4,6% motivat per oportunitat, un 2% per necessitat, un 1,3% per una combinació de totes dues i un 0,1% per altres motius.

La motivació per oportunitat ha passat en aquest exercici del 3,4 al 4,6%, amb la qual cosa dobra pràcticament el valor del 2013. Els indicadors de motivació per oportunitat de Catalunya i Barcelona són 1,6 punts percentuals superiors als d'Espanya i, pràcticament, assolixen els nivells dels països basats en la innovació.

La motivació per necessitat augmenta lleugerament (+0,2 punts) i el seu nivell és anàleg al d'Espanya, tot i que segueix sent superior al de la resta de països basats en la innovació.

Ambdós indicadors es resumeixen en la ràtio d'emprenedoria per oportunitat sobre emprenedoria per necessitat. En els pit-

jors anys de la crisi (2011-2014), la ràtio oportunitat-necessitat disminueix dràsticament. L'any 2015 es recuperen els valors del 2007, i el 2017 es consolida aquesta recuperació. En l'últim exercici, el valor d'aquesta ràtio és en la mostra catalana 0,8 punts superior a Espanya i 0,1 punts inferior a la resta de països basats en la innovació.

En resum, en els últims dos anys es consolida un important augment del pes de la motivació per oportunitat, que es manté per sobre d'Espanya i lleugerament per sota de la resta de països basats en la innovació. Previsi-

En l'últim exercici, la ràtio d'oportunitat-necessitat és en la mostra catalana 0,8 punts superior a Espanya i 0,1 inferior a la resta de països basats en la innovació

blement això hauria de redundar a curt termini en una millora de la qualitat de l'emprenedoria.

Per estudiar el nivell de formació dels emprenedors en fase inicial ens basarem en aquest resum en únic indicador de síntesi: el percentatge d'emprenedors en fase inicial que tenen estudis postsecundaris, és a dir, formació professional de segon grau, grau universitari o postgrau (màster). A Catalunya s'observa a partir del 2015 una clara disminució d'aquest indicador. La proporció de titulats superiors passa en aquesta mostra del 55% al 46%, i queda en l'últim exercici a 4 punts d'Espanya i entre 10 i 20 punts per sota dels països basats en la innovació. La confirmació d'aquesta tendència seria preocupant, ja que

indicaria que la recuperació econòmica no atrau els més formats cap a la funció empresarial, amb la minva potencial de la qualitat de l'emprenedoria que això comporta. Esperarem a veure si les dades dels propers anys confirmen aquesta tendència o la deixen en una mera distorsió mostral.

Pel que fa al sector d'activitat, l'any 2017 una mica més de la meitat de l'activitat emprenedora en fase inicial s'emmarca en els serveis orientats al consumidor (51%) i poc menys d'un terç manté relació amb la prestació de serveis a empreses

(29%). Les activitats transformadores (com la indústria manufacturera) representen un 18% de les noves empreses, mentre que les extractives només arriben al 2%.

Aquest últim any ha augmentat la creació d'empreses en el sector transformador (+8 punts percentuals), amb la qual cosa el seu nivell relatiu queda a menys de 3 punts dels països basats en la innovació. Això és rellevant perquè les empreses industrials, en general, solen tenir un potencial de creixement, d'innovació i d'internacionalització més gran.

En els pròxims exercicis veurem si es confirma aquest canvi de tendència. En contraposició, i en certa manera com a compensació d'aquesta tendència,

el 2017 disminueix el pes de les empreses acabades de crear del sector de serveis a les empreses, tot i que es manté per sobre d'Espanya i 2 punts per sota dels països de la UE.

Finalment, el 2017 observem una disminució del percentatge que representa el sector de serveis al consumidor, el qual, amb valors semblants als d'Espanya, encara queda 10 punts per sobre del pes que les empreses acabades de crear d'aquest sector tenen a la resta de països europeus basats en la innovació. Això és rellevant perquè normalment és en aquest sector d'activitat on s'acumulen les empreses amb menys inversió, potencial de creixement i internacionalització.

Pel que fa a les variables de dimensió i creixement, s'observa que al 2017 disminueix la grandària mitjana estimada de les empreses catalanes noves, que passa de 2,64 empleats a 2,26. Això es deu al fet que les empreses acabades de crear sense treballadors passen del 51 al 58% i, per contra, les d'1 a 5 treballadors del 40 al 34%. La mitjana de la mida inicial o actual de les noves empreses continua essent petita, i els resultats de l'últim any apunten una certa reversió de la millora que s'havia observat des del 2015. En les pròximes edicions veurem si es confirma o és merament un canvi puntual. La variable de la grandària és molt rellevant, ja que suposa un indicador del potencial del nou projecte i, segons alguns autors, és un element que condiciona la seva supervivència i consolidació. ■

Comportament del sector de fusions i adquisicions d'empreses en 2018 i perspectives per a 2019

OSCAR LLAUDET CASELLAS

Graduat en Ciències Econòmiques i membre del Grup de Treball M&A;
Partner Windcorp Translink, SL
ollaudet@windcorp.net

En els últims tres anys s'ha observat una clara tendència alcista en el nombre d'operacions de fusions i adquisicions d'empreses. L'any 2018 s'han realitzat gairebé 2.500 transaccions (6% més en comparació amb 2017) amb un volum invertit superior als 80.000 milions d'euros (19% més).

Les raons són diverses:

- Bon moment macroeconòmic de l'economia espanyola que porta diversos anys creixent gairebé al doble de la mitjana dels països de la zona Euro.

- Moltes empreses espanyoles han fet molt bé els seus deures (reduint despeses i endeutament, incrementant la productivitat i internacionalitzant-se), havent superat "amb nota" la crisi i estant en una posició competitiva molt atractiva.

- Tipus d'interès baixos, el que implica que el cost de finançar adquisicions és assumible per a molts compradors.

- Elevada liquiditat en el sistema amb múltiples actors, amb molts de diners i amb necessitat d'invertir-lo.

En els últims anys, Espanya ha passat d'estar en les llistes negres dels inversors internacionals "on no estar" a les llistes d'on "s'ha d'estar". Això, combinat amb un entorn institucional estable (almenys més estable que altres socis europeus...) i un ampli entramat d'empreses atractives (de diverses grandàries i sectors), ha provocat que

més del 50% dels diners invertits en 2018 en operacions de compra d'empreses provinguin d'inversors estrangers.

Concretament, els països que més han invertit en empreses espanyoles han estat Estats Units (159 inversions), Regne Unit (111) i França (90). En sentit oposat, els països on les empreses espanyoles han realitzat més inversions són Portugal (49 transaccions), Estats Units (46), França (39) i Regne Unit (28). Lògicament, la gran majoria de transaccions s'han realitzat entre empreses espanyoles.

valoracions ofertes pel mercat, la venda d'actius no estratègics, la falta de successió i/o lideratge, obtenir liquiditat o per exigències reguladores.

Les aliances o *joint ventures* són una alternativa per a moltes empreses com a fórmula per a accedir a nous mercats o clients, incrementar l'avantatge competitiu o per a l'obtenció d'economies d'escala o d'abast.

Cal fer un esment especial a l'activitat de capital de risc a Espanya que en els últims temps està batent rècords. Concretament en 2018 els fons de capital

“En els últims anys, Espanya ha passat d'estar en les llistes negres dels inversors internacionals “on no estar”, a les llistes d'on “s'ha d'estar””

Els sectors més actius han estat l'immobiliari incloent l'hoteler (una vegada més!!) amb 446 transaccions, seguit d'energia, sobretot energies renovables (428 transaccions), distribució i consum (349), tecnològic (312), Indústria (268), salut, higiene i estètica (183), alimentació (122) i uns altres (378).

Les principals raons esgrimides per directius i empresaris per a comprar empreses són consolidar les seves quotes de mercat, ampliar la base de clients, expansió i diversificació geogràfica, augmentar la cadena de subministrament, entrar en noves línies de negoci o senzillament aprofitar bones oportunitats a preus atractius. Per contra, les principals raons per a dur a terme desinversions són aprofitar les altes

de risc han invertit més de 6.000 milions d'euros, xifra mai aconseguida, ni en els anys precrisis, havent-se realitzat més de 267 transaccions. Això representa un 0.42% del PIB, el que situa al sector gairebé en la mitjana europea (0.43%) per primera vegada en la seva història.

A més, s'ha de tenir en compte que Espanya no és un mercat excessivament gran i que la major part de les companyies són de grandària petita i mitjana pel que és necessari fer un major nombre d'operacions.

Per exemple, França té una economia que gairebé duplica a l'espanyola i en 2018, els fons de capital de risc han invertit més de 18.000 milions. Per a tenir una idea més precisa de la

importància de la inversió privada a Espanya esmentar que existeixen unes 2.200 empreses espanyoles participades per inversors privats (de les quals 92% són pimes) i donant ocupació a unes 400.000 persones.

També destacar la creixent activitat del *venture capital* que en 2018 va realitzar 510 transaccions per un import agregat superior als 2.000 milions d'euros.

Una breu anotació de les sortides a Borsa: 2018 ha estat un any fluix i tan sols 5 companyies s'han estrenat en el parquet: Testa, Arima, Berkeley, Metrovacesa i Amrest.

Per a aquest 2019 està previst que debutin Cepsa, Via Célere, Haya Real State, Tendam (ex-Cortefiel), Cox Energy, Azora o Cabify (encara que els recents i tristos esdeveniments podrien avortar-la).

No obstant això, ha estat un any intens en OPA's duent-se a terme operacions molt rellevants sobre companyies com Abertis, Saeta, Europac, NH o Hispània.

Finalment, comentar que les expectatives per al 2019 són també molt bones i s'espera que l'activitat de fusions i adquisicions torni a batre rècords. Les raons esmentades a l'inici d'aquest article continuen estant vigents, al costat de la recent correcció en borsa i a la cada vegada major maduresa de les empreses espanyoles fa que l'apetit inversor sigui també major.

No obstant això, també hi ha incerteses que poden entelar aquesta tendència; brèxit, canvi de lideratge en el BCE, pujades de tipus d'interès, guerra comercial Xina-Estats Units, polítiques proteccionistes o la volatilitat en els preus de les matèries primeres i petroli.

Veurem... ■

Comissió Mercantil, Concursal i d'Experts Judicials

Viabilitat dels procediments concursals i paper dels fiadors

JOSEP PUJOLRÀS NONELL

Economista i Graduat en Dret. Membre de la Comissió Mercantil, Concursal i d'Experts Judicials. Soci de Roca Junyent, S.L.P.

La Llei Concursal va ser concebuda en un entorn de bonança econòmica, amb una resposta no del tot satisfactòria a les situacions d'insolència derivades de la forta crisi dels anys següents. Les posteriors modificacions al Text Legal no han estat del tot eficaces si el que es pretenia era preservar la viabilitat de projectes empresarials en benefici de l'interès general.

En aquest sentit, les dades de l'Atlas Concursal publicades pel Refor són demolidores.

En primer lloc, tenim una baixa taxa de presentació de concursos en relació a les empreses existents (rati sobre 10.000 existents): 12 a Espanya; 134 a França; 75 a Regne Unit; 62 a Alemanya i a Portugal; i 32 a Itàlia.

En segon lloc, tenim el percentatge de liquidacions dels procediments, superior al 90%; inassolible si recordem que l'exposició de motius de la Llei Concursal ens diu que *VI. El convenio es la solución normal del concurso...*

Per últim, el concurs de creditors no sembla la millor forma de garantir la continuïtat d'un projecte empresarial en crisi, però crec que tots podem coincidir que la responsabilitat no és només de la Llei Concursal, sinó bàsicament de l'estructura empresarial del nostre país, pel que fa a dimensió d'empreses i a la seva estructura de finançament.

Assolir un conveni que faci viable un projecte empresarial està perjudicat per la no viabilitat dels negocis, per la infracapitalització

de les empreses i per la tardança en l'adopció de mesures estructurals, entre elles, la de sol·licitar a temps el concurs.

Es presenten pocs procediments en relació als altres països i es presenten tard, fent ineficaz la bona intenció de l'apartat VI de l'exposició de motius, degut, entre altres, a les greus conseqüències patrimonials que té pels fiadors.

Per a molts empresaris és millor aguantar companyies, renovant deute de forma reiterada (cop de peu endavant), amb imaginació i creativitat respecte a les projeccions de dades econòmiques,

L'homologació dels acords de refinançament són una bona eina per a solucionar problemes financers, però no són una solució a problemes estructurals

ques, abans que aquest endeutament traspassi via execució al seu àmbit personal.

La Llei Concursal facilita l'homologació d'acords de refinançament, a l'empara de la seva Disposició addicional quarta, fent que les parts arribin a acords d'una forma més àgil que dins del procediment concursal, incloent-hi en aquests acords també tot allò que pugui ser referent a les garanties prestades pels fiadors pel que fa a aturar l'executabilitat d'aquestes.

L'homologació dels acords de refinançament són una bona eina per a solucionar problemes financers, però no són una solució a problemes estructurals. La exclusió de crèdits laborals, de creditors comercials i de creditors per passius de dret públic,

així com la dificultat de pactar quitances amb els creditors financers, els pot fer ineficaces.

Cal afrontar doncs el concurs de creditors tenint present les conseqüències pels fiadors, afrontant al mateix temps una negociació pel pagament dels deutes garantits pel fiador, si és possible, o agafant-nos a l'exoneració de deutes en el cas de persones físiques, que es compon d'un primer tràmit denominat Acord Extrajudicial de Pagaments (AEP), amb els requisits de l'art. 231 i següents de la Llei Concursal i, si fracassa, l'obligació d'anar a un concurs consecutiu per tal d'obtenir el Benefici

de l'exoneració del passiu insatisfet (BEPI), amb els requisits de l'art 178 bis Llei Concursal.

En aquest sentit, són interessants la lectura de dues sentències de la secció 15 de l'Audiència Provincial de Barcelona, la núm. 227/2017, de 26 de maig i la núm. 328/2017, de 10 de novembre.

En la primera d'elles, es resol la formulació d'oposició, realitzada per una entitat financera, a la concessió del BEPI, en considerar que no s'havia intentat un AEP donat que el mateix creditor no va assistir a la reunió convocada notarialment i que només es van recollir la negativa d'un 30% dels creditors a una proposta de quitança del 99%.

L'Audència Provincial fa una in-

terpretació flexible d'allò que vol dir "intentar una AEP" entenent que la no assistència del deutor, dels creditors o que inclús la quitança pugui arribar a ser considerada inassolible, no limita el fet d'haver-ho intentat i, per tant, el dret a sol·licitar el BEPI. La decisió de l'Audiència Provincial valora, en relació als arguments de la part actora que una quitança del 99% és desmesurada, el fet que el deute té el seu origen en el finançament d'una empresa i no de la mateixa persona física, qualificant-la de realista en atenció a la seva capacitat real de pagament.

En la segona d'elles, a part de fer un interessant repàs normatiu de les diferents fases del procediment de BEPI, es resolen les al·legacions al pla de pagaments del 178 bis.6 realitzades per l'AEAT en relació a la inclusió d'un crèdit no exonerable com és el públic.

L'Audiència Provincial conclou que el crèdit públic, tot i no poder ser objecte d'exoneració i registrar-se les sol·licituds d'ajornament o fraccionament per la seva normativa específica, ha de ser necessàriament inclòs en el pla de pagaments per tal de valorar la capacitat real de pagament sobre la totalitat dels deutes, amb l'efecte de vasos comunicants contra els deutes que sí que poden ser exonerats, que en el cas que ens ocupa provenen també de garanties personals a passius financers d'una empresa.

Incorpora també que la culpabilitat derivada de la presentació tardana, a l'empara de la Llei 25/2015, de 28 de juliol, sempre que no s'apreciï dol o culpa greu no s'impedirà la concessió del BEPI.

Fem que l'existència de fiadors no provoqui demora en les sol·licituds de concurs i aprofitem les eines que la Llei ens dona per resoldre aquestes situacions. El tràfic mercantil hi sortirà guanyant. ■

XXXII Fòrum d'Inversió i “Convivència amb la ‘startup’ invertida”

MIQUEL SACRISTÁN
Economista i director d'EconomistesBAN
economistesban@coleccionomistes.cat

EconomistesBAN, la xarxa de Business Angels del Col·legi, va celebrar el seu XXXII Fòrum inversor i va presentar la ponència “Convivència amb la ‘startup’ invertida”.

31è Fòrum EconomistesBAN

Projectes presentats:

● Nano by Saurina

Desenvolupament i comercialització de la línia de nanocosmètica pròpia dirigida a metges de medicina i estètica.

● Bit Physical Retail

BitPhy es connecta a les dades de caixa de les tendes i, mitjançant intel·ligència artificial, dona assessorament automatitzat del negoci perquè els propietaris de les tendes puguin prendre millors decisions i fer més rendibles els seus negocis.

● Clap-Clap

És un *partner* integral de serveis saludables de qualitat per a les empreses. Proporciona l'eina a les empreses perquè puguin ajudar a canviar les rutines alimentàries als seus empleats.

● Polaroo

Polaroo és un *marketplace* per a la contractació, gestió i pagament de les despeses domiciliares. Facilita, unifica i centralitza tota aquesta gestió en un sol pagament del client.

● Genocosmetics Lab

Analitza l'ADN de cada persona per trobar marcadors d'envelliment cutani i de metabolisme per oferir solucions cosmètiques o dietes/suplements nutricionals adaptats a cada persona.

● Gasport

Plataforma mòbil que impulsa les vendes de les estacions de servei. Connecten conductors i benzineres al millor preu estalviant 350 euros l'any al conductor i augmentant les vendes a les benzineres.

● Hookfy

És un agregador de plataformes de segona mà. Agrupen totes les plataformes en un mateix lloc perquè l'usuari pugui bus-

creixement dels seus projectes”. Mirabete va insistir als emprenedors que no és dolent que els inversors entrin a casa seva i els va recomanar que aprofitin “els seus coneixements i contactes”.

Per tot això, els inversors han d'estar informats puntualment de l'evolució del projecte en què han invertit.

La convivència cal canalitzar-la per tres vies possibles de participació (en funció del grau de responsabilitat i involucració), que han de servir, a la vegada, per gestionar els conflictes o prevenir-los:

- 1) Formant part del Consell d'Administració.
- 2) Formant part del Consell Assessor.
- 3) Quedar-se com a soci.

- No estar incurs en causa de dissolució. Si s'està, aleshores cal convocar Junta i aquí acaba la nostra responsabilitat.

- Si estem davant d'una possible situació d'insolvència. Si la societat no pot fer front als seus deutes, cal convocar Junta per valorar si cal presentar concurs. Si no es fa, la podem exigir i, si no es convoca, l'inversor pot presentar la seva dimissió com a conseller.

L'advocada especialitzada en *startups* recomana als emprenedors que aportin sempre als inversors una informació real, transparent. No ens convé amagar res, moltes vegades és l'inversor el que més pot ajudar a l'emprenedor per reenfocar els problemes i trobar solucions adients.

Respecte a la periodicitat de la informació, la mensual hauria de ser la mínima possible i fàcil d'elaborar per l'emprenedor. Això sí, la trimestral ha de ser el més completa possible. Per últim, la sòcia fundadora de Tangram Legal va donar alguns consells per evitar i prevenir els conflictes:

- Disposar d'un pla de negocis el més inclusiu i realista possible.
- Conèixer el rol de cadascú.
- Fer el major nombre possible de prediccions i *red lines*, “quan és el moment de parar màquines”.
- Transmissió fluida d'informació.
- Transparència davant l'adversitat.

Mirabete va concloure la seva ponència dirigint-se als emprenedors i inversors presents al XXXII Fòrum, amb la recepta de “Escotar-vos sempre”. Es pot consultar la presentació al web del CEC: EconomistesBAN-notícies-XXXII Fòrum.

Si esteu interessats en algun dels projectes, ampliar-ne la informació i contactar amb els emprenedors, així com incorporar-vos al Club Inversors EconomistesBAN, feu-nos-ho saber a economistesban@coleccionomistes.cat. ■

Al XXXII Fòrum EconomistesBAN es van presentar set projectes d'un gran nivell que van despertar l'interès entre els assistents

car, comparar i trobar allò que necessita.

Convivència amb la startup invertida: pros i contres dels diferents sistemes de seguiment

Sara Mirabete, advocada especialitzada en *startups* i sòcia fundadora de Tangram Legal, va destacar a la seva ponència que “els inversors i els emprenedors es necessiten mútuament”, i que “els inversors poden aportar molt per a la consolidació i

Formant part del Consell d'Administració, els inversors poden aportar molt a l'empresa, la qual cosa implica l'obligació de tenir una reunió trimestral. Davant les responsabilitats que preocupen a molts inversors de nous projectes per formar part del Consell, Mirabete els hi va manifestar que, per a limitar les seves responsabilitats, no cal fer res especial: s'ha de tenir molt sentit comú, fer un seguiment ordenat dels números i tenir en compte dues coses:

Comissió d'Economia del Turisme

Solucions al relleu generacional conflictiu

JOAN BÓVEDA

Economista i membre de la Comissió d'Economia del Turisme. PDG per IESE Business School i Soci-director de Burg Master Hospitality Consultants.
jboveda@burgmaster.es

El relleu generacional conflictiu és un afer complex que pot esdevenir dramàtic i acabar, fins i tot, amb l'existència de qualsevol empresa. El problema s'accentua en l'empresa familiar i pot ser exponencial en successions futures. Com és evident, l'empresa hotelera familiar no és una excepció. Sovint, pel seu origen als anys seixanta i setanta, pel seu amateurisme inicial i amb escàs capital de partida però amb forta demanda i poca competència, molts hotels van aconseguir un èxit encomiable, qüestió aquesta que complica, encara més, el relleu generacional, sobretot si la generació fundadora encara al front està sòlidament orgullosa dels èxits econòmics i personals aconseguits.

L'èxit assolit per la primera generació és causa, en molts casos, d'un relleu generacional conflictiu. Però hi ha altres factors. El més rellevant és la imparable penetració de les noves tecnologies d'informació i comunicació (TIC). Aquesta revolució tecnològica ha canviat l'operativa en el sector serveis i, per descomptat, a l'activitat turística. Aquest canvi està produint, entre les generacions implicades, unes divergències de criteri i opinions considerables, malgrat mantenir fidelitat a l'empresa pròpia. La generació antiga s'aferria als procediments del passat, la nova viu plenament integrada al present que per a la primera és quasi un "futur". Un "futur" incomprensible, incert i, per tant, perillós.

Afortunadament no tot relleu generacional esdevé problemàtic, però n'hi ha alguns especialment greus. Són aquests els que s'han de gestionar per

a poder superar-los. Sovint cal una ajuda externa i imparcial per a un assessorament actiu i compromès. No em refereixo a la consultoria habitual dels "entregables" que serveixen per ben poca cosa en aquests casos. Es tracta d'una participació professional interna i directe en la gestió de la transició, posicionada tan a prop de la nova generació com de la vella, un consultor que faci de pont, d'interpret i facilitador.

La funció de pont és imprescindible per abordar la tensió entre dos aspectes clau de tot relleu generacional: l'aspecte emocio-

polaritza i s'enroca, i se centra en els membres de la primera generació i la persona destinada a priori a la successió. D'altra banda, en molts casos, la resta de la "família" es divideix subrepticiament, moguda per pulsions inconfessables, en dos (o més) bàndols amb vocació d'influència, la qual cosa complica la gestió, de per si complexa, d'un relleu generacional efectiu.

Per altra banda, la creixent presència de les TIC en la gestió hotelera és el segon aspecte que comparteix protagonisme amb el problema emocional, les TIC presents en l'acció comercial

La revolució tecnològica està produint unes divergències de criteri i opinions considerables entre les generacions implicades

nal i el funcional. El primer està instal·lat, per definició, a tota empresa familiar. En general es produeix entre pares i fills, sovint adornat per socis i parents. Gairebé sempre els habituals conflictes de tota família es confonen, inconscientment o no, amb l'empresa, sobretot si hi ha familiars treballant-hi. Però, els que no són dins també opinen i encara més si esperen heretar alguna cosa de la propietat.

Habitualment, en el transcurs del temps, la conflictivitat es

al, en la cotització dels preus, en l'automatització d'operacions i en la progressiva sofisticació del control de gestió.

Aquesta nova forma d'operar i gestionar accentua l'enfrontament entre generacions. La primera ancorada al segle XX i la segona integrada en la revolució tecnològica del segle XXI. Partint, doncs, d'un model antic, amb una gestió econòmica basada en la "caixa", amb una política financera de "descompte comercial" i "hipoteca a llarg

termini" i d'un "control de gestió" sostingut pel que realment compta; "l'ull de l'amo", mentre el nou món tendeix a una tecnologia de quasi ciència-ficció (a ulls de la primera generació) en la gestió hotelera, des de la identificació del client pel rostre i el coneixement dels seus costums i desitjos, més tot el que cada dia va proporcionant la tecnologia del *big data* i les nombroses aplicacions de control d'operacions basades en sensors, com la internet de les coses (IoT), amb una intel·ligència artificial potent acompanyada de nombrosos *gadgets* electrònics.

Però, malgrat el respecte a l'antiga generació pel seu meritori esforç i la intel·ligent utilització del medis disponibles, s'ha d'actuar d'acord amb els *megatrends* actuals, com així va anomenar a les tendències del futur John Naisbitt ja fa més de 30 anys en el seu llibre sobre prospectiva. No fer-ho pot acabar amb l'empresa, de tal manera com el canvi tecnològic del vapor per l'electricitat va expulsar, ara fa un segle, les empreses adaptades tímidament a la nova font d'energia, persistint de forma irredent amb el tradicional embarrat. Per tant, l'adaptació a les noves tècniques d'operacions i gestió pot ser progressiva per acabar sent total.

Aquesta adaptació, el relleu generacional la farà possible si el relleu s'acaba produint de forma eficient. No és un procés fàcil en els casos conflictius: la gestió del procés exigeix paciència, sensibilitat, persuasió, tolerància i, per descomptat, experiència i profunds coneixements de gestió empresarial. Però quan l'objectiu s'aconsegueix, l'esforç fet queda sobradament compensat, primer per la família propietària de l'empresa però, al mateix temps també, i no en menys intensitat, pels professionals que han contribuït a aconseguir-ho. ■

Quin impacte tindrà el Brèxit en la protecció de dades?

JOAN HARO

Economista i membre de la Comissió OSI
jharo@compassadvisers.eu

La Comissió Europea va anunciar el passat 9 de gener del 2018 que a partir de les 00.00 hores del 30 de març del 2019, el Regne Unit es classificarà com un "tercer país" a l'efecte del Reglament general de protecció de dades (RGPD). Tret que s'aconsegueixi un acord abans del pròxim 29 de març del 2019.

En el referèndum del 23 de juny del 2016, els ciutadans britànics van votar a favor de la seva sortida de la Unió Europea; el que es coneix com a Brèxit. La data prevista per a la retirada és el 29 de març del 2019. Si abans d'aquest dia les actuals negociacions entre la UE i el Regne Unit finalitzen arribant a un acord, s'iniciarà un període transitori que durarà fins al 31 de desembre del 2020. En cas que això no succeeixi, el Regne Unit passaria a convertir-se en un "país tercer" en el qual deixaria d'aplicar-se el dret derivat de la Unió Europea.

Espanya és el vuitè país europeu amb major exposició a la sortida del Regne Unit de la Unió Europea d'acord amb l'índex de sensibilitat al Brèxit (BSI) elaborat per l'agència de qualificació Standard & Poor's el 2016.

Només hem de recordar que les exportacions espanyoles de béns i serveis al Regne Unit van ascendir el 2017 a 37.889 milions d'euros. Una mica més de la meitat del total de les exportacions van ser de béns (51,3%); la resta (48,7%) van ser exportacions de serveis, amb un major pes dels serveis turístics (32,6% del total de les exportacions) enfront dels serveis no turístics que tenen també un pes consi-

derable (16,6% sobre el total): el Regne Unit va ser la segona destinació de les nostres exportacions de serveis no turístics el 2017, per darrere de França, amb un total de 6.192 milions d'euros.

Hi ha sectors com el de l'automoció i la indústria farmacèutica i química en els quals la cadena de producció d'Espanya i el Regne Unit està molt integrada, amb les conseqüents transferències de dades entre elles, per la qual cosa les empreses afectades han d'elaborar plans de contingència i estar preparades per afrontar qualsevol escenari.

Les transferències al Regne Unit són inadmissibles sota l'actual legislació, amb risc de multa de fins a 20 milions d'euros o el 4% de la xifra anual de negoci

En el present article volem abordar la situació des de la perspectiva de la protecció de dades. I, en primer lloc, recordem que un tractament de dades, a tenor del disposat en l'article 4.2 del Reglament (UE) 2016/679 (RGPD), és: "qualsevol operació o conjunt d'operacions realitzades sobre dades personals, ja sigui per procediments automatitzats o no, com la recollida, registre, organització, estructuració, conservació, adaptació o modificació, extracció, consulta, utilització, comunicació per transmissió, difusió o qualsevol altra forma d'habilitació d'accés, acarament o interconnexió, limitació, supressió o destrucció".

En el supòsit de no aconseguir-se un acord abans del pròxim

29 de març, qualsevol tractament de dades de ciutadans de la Unió Europea realitzat per una empresa espanyola en el Regne Unit, o l'accés a aquestes dades per part d'una empresa del Regne Unit, segons l'RGPD i la recentment aprovada LOPD, 3/2018 de 5 de desembre, haurà de ser tractat de la mateixa manera que qualsevol altre país fora de la Unió Europea, per exemple: Estats Units, Rússia o Xina.

Recordem que, en aquests casos, les transferències de dades han de realitzar-se, amb caràcter general, sobre la base d'una de les següents fórmules:

1. Una decisió d'adequació (article 45 del RGPD).
2. Mitjançant garanties adequades (article 46 del RGPD).

Per mitjà de l'anomenada decisió d'adequació, la Comissió de la Unió Europea podria determinar que el nivell de protecció de dades del Regne Unit ofereix una protecció adequada. El que comportaria que poguessin realitzar-se transferències de dades sense cap autorització addicional específica.

La situació, avui dia, és que la Comissió Europea no ha declarat al Regne Unit com un tercer país "segur" i això no canviarà encara que el Govern britànic decidís continuar aplicant les disposicions del Reglament ge-

neral de protecció de dades de manera voluntària; atès que no existeix en el RGPD un reconeixement automàtic del nivell de protecció.

Per tant, totes les transferències de dades personals a empreses britàniques (inclosos l'allotjament de dades personals per part d'empreses o organitzacions de la Unió Europea en el Regne Unit i l'accés a les dades personals allotjades a la Unió Europea per empreses britàniques) requereixen la introducció/implementació i/o l'acord de les denominades garanties adequades de conformitat amb l'estipulat en l'article 46 de l'RGPD.

Sense aquestes garanties adequades, les transferències de dades al Regne Unit són inadmissibles sota l'actual legislació de protecció de dades, amb un risc de multa de fins a 20 milions d'euros o el 4% de la xifra de negocis de l'últim any, la major de totes dues xifres.

El recomanable és realitzar un inventari de totes les transferències de dades amb origen o destinació al Regne Unit i analitzar i implementar les garanties previstes en l'article 46 del Reglament general de protecció de dades que es considerin més adequades.

Recordem que, de conformitat amb l'apartat 3 de l'article 46, es requereix d'autorització prèvia de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades per a implementar les garanties mitjançant clàusules contractuals entre el responsable o l'encarregat i el responsable, encarregat o destinatari de les dades personals al Regne Unit. ■

PUBLICACIONS DEL COL·LEGI D'ECONOMISTES

REVISTA ECONÒMICA DE CATALUNYA

INFORMATIU DE L'ECONOMISTA

REVISTA TÈCNICA

DOCUMENTS TÈCNICS I ALTRES PUBLICACIONS

CE Col·legi d'Economistes de Catalunya
Al servei dels professionals de l'economia i de l'empresa

BARCELONA Pl. Gal·la Placídia, 32
08006 Barcelona. Tel. 93 416 16 04
cec@coleconomistes.cat

GIRONA Joan Maragall, 44, entl. 3a
17002 Girona. Tel. 972 21 45 33
girona@coleconomistes.cat

LLEIDA Pere Cabrera, 16, 1r G
25001 Lleida. Tel. 973 21 06 33
lleida@coleconomistes.cat

TARRAGONA Rambla Nova, 58-60, 5è A
43004 Tarragona. Tel. 977 21 70 42
tarragona@coleconomistes.cat